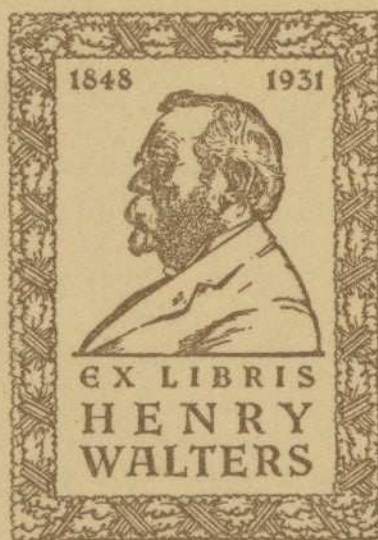
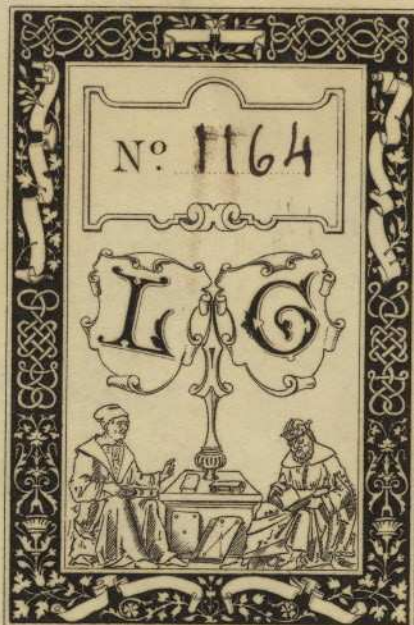

JV 20

A digital facsimile of Walters Ms. W.165, Loftie Hours

Published by: The Walters Art Museum
600 N. Charles Street Baltimore, MD 21201
<http://www.thewalters.org/>

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/legalcode>
Published 2011

This document is a digital facsimile of a manuscript belonging to the Walters Art Museum, in Baltimore, Maryland, in the United States. It is one of a number of manuscripts that have been digitized as part of a project generously funded by the National Endowment for the Humanities, and by an anonymous donor to the Walters Art Museum. More details about the manuscripts at the Walters can be found by visiting The Walters Art Museum's website www.thewalters.org. For further information about this book, and online resources for Walters manuscripts, please contact us through the Walters Website by email, and ask for your message to be directed to the Department of Manuscripts.

Shelf mark	Walters Art Museum Ms. W.165
Descriptive Title	Loftie Hours
Text title	Book of Hours
Abstract	This mid-fifteenth-century illuminated Book of Hours is written entirely in Dutch on fine parchment and is remarkable for its eighteen grisaille miniatures. This technique, wherein the figures are modeled primarily in a gray wash, became a favorite in the Netherlands. The hand behind the miniatures in this manuscript has been identified with a group of artists known as the Masters of the Delft Grisailles. The manuscript has been grouped with more than a dozen related works, including New York, Morgan Ms. M.349; London, Victoria and Albert Geo. Reid Ms. 32; Leiden, BPL Ms. 224; Brussels, BR Ms. 21696; Antwerp, Plantin Moretus Ms. 49; and The Hague, KB Ms. 74 G 35. The manuscript is comprised of 152 folios and is almost completely intact, lacking only two miniatures. It retains its original brown leather binding decorated with mythological beasts and a now illegible inscription. The calendar is for the Use of Utrecht, which helps localize its original ownership, as might a mostly erased ownership inscription that has been partially recovered. Good impressions of two circular pilgrim badges, now removed, are visible on fol. 112v.
Date	Middle of the 15th century CE
Origin	Netherlands
Artist	<i>Supplied name:</i> Masters of the Delft Grisailles
Form	Book
Genre	Devotional
Language	The primary language in this manuscript is Dutch; Flemish.
Support material	Parchment Thin to medium-weight, clean white vellum, well surfaced on both sides with very few hair follicles showing; miniatures on heavier parchment
Extent	Foliation: i+152+i

Collation	Foliation in pencil in upper right corners of rectos Formula: i, 1(8,-1,2), 2(6), 3(10,-1,9), 4(10,-4,8), 5(6,-1,5), 6(6), 7-11(8), 12(8,-8), 13(8), 14(6), 15(8,-8), 16(12,-5,9,12), 17(10,-6,8,10), 18(10,-6,8,10) 19(8,-7), 20-21(8), i Catchwords: None Signatures: None Comments: Quires begin on fols. 1(1), 7(2), 13(3), 21(4), 29(5), 33(6), 39(7), 47(8), 55(9), 63(10), 71(11), 79(12), 86(13), 94(14), 100(15), 107(16), 116(17), 123(18), 130(19), 137(20), 145(21); full-page miniatures on singletons; lacking full-page miniatures before fols. 16r and 18r (as shown by offsets); two other miniatures possibly misbound: Man of Sorrows (fol. 79v) may have been intended for or originally placed facing the prayer to Christ (fol. 101r) and Last Judgment (fol. 100v) may have been intended for or originally placed facing the Seven Penitential Psalms and the litany (fol. 80r)
Dimensions	9.5 cm wide by 14.5 cm high
Written surface	5.3 cm wide by 7.6 cm high
Layout	Columns: 1 Ruled lines: 16 Ruled in brown with single vertical and double horizontal bounding lines, full across
Contents	<i>fols. 1r - 152r:</i> <i>Title:</i> Book of Hours <i>Hand note:</i> Written in Gothic bookhand; one hand responsible for the majority of text; a different, less professional hand responsible for added prayers in the same script on fols. 114v-115v and 128v-130r <i>Decoration note:</i> Full-page grisaille miniatures throughout; baguette along the left side of the text column, with extensions, present on most folios commencing major new texts; ordinary leaves with decorated initials (4 to 5 lines), done in gold on red and blue cusped fields with white tracery and/or blue with

white tracery on cusped gold fields, enclosing painted foliage and flowers; ordinary initials with extensions from the initial into the upper or left margin; capitals stroked with red; red rubrics; alternating red and blue initials throughout (1 to 2 lines)

fols. 1r - 12v:

Title: Calendar

Rubric: Januarius

Text note: Use of Utrecht; about half full; graded red and black

fols. 13v - 31r:

Title: Short Hours of the Cross

Rubric: Dit is tcorde cruus getide

Incipit: O Heer du salste opdoen mine lippen

Decoration note: Full-page miniatures of the Passion cycle on fols. 13v, 20v, 23v, 26v, and 29v; missing miniatures before prime (fol. 16r) and terce (fol. 18r)

fols. 32v - 78v:

Title: Hours of the Virgin

Incipit: Here du sulste vp doen mine lippen

Decoration note: Full-page miniature on fol. 32v

fols. 79v - 95v:

Title: Seven Penitential Psalms and litany

Rubric: Dit sijn die vii Spalmen

Incipit: Here in dynre uerboghenheit en straffe

Decoration note: Full-page miniature on fol. 79v

fols. 96r - 96r:

Title: Prayer for the dead

Rubric: Dit ghebet leestmen voir alle zielen

Incipit: Weest ghegruet alle ghelovighe zielen

fols. 96v - 99r:

Title: Three prayers to the Virgin

Rubric: Dit is een goet ghebet van onser Vrouwen

Incipit: Heilighe Vrouwe, Gods moeder, ontfaet mijn (fol. 96v); O alre heilichste, o alre suetste, o alre ontfermhertichste (fol. 97v); God gruet u coninghinne der hemelen (fol. 98v)

Decoration note: Decorated initial on fol. 96v

fols. 100v - 106v:

Title: Two prayers to Christ

Incipit: Almachtighe scepper alre dinghen (fol. 101r);

Ic danck dij lieve here dattu dijn martelie (fol. 106r)

Decoration note: Full-page miniature on fol. 100v

fols. 107v - 109v:

Title: Prayer to the face of Christ

Rubric: Veronica

Incipit: God gruet u heilich aenschijn Gods ons verlossers

Decoration note: Full-page miniature on fol. 107v

fols. 110v - 112r:

Title: Prayer to the Five Wounds of Christ

Incipit: Weest ghegruet heilighe Vijf Wonden mijns heren

Decoration note: Full page miniature on fol. 110v

fols. 113v - 114v:

Title: Prayer to the Holy Cross

Incipit: O gloriose Cruus, bloeyende groen hout vol alre genaden

Decoration note: Full-page miniature on fol. 113v

fols. 114v - 115v:

Title: Prayer to Christ

Incipit: [H]eere Jhu Xpe die te compleet

Text note: This prayer is a later addition to the manuscript, written on blank folios in the sixteenth century

Hand note: Written in Dutch textualis script by a different, later hand than the rest of the manuscript, likely the same hand that added the prayer on fols. 128v-130r

fols. 116v - 128v:

Title: Suffrages for saints

Rubric: Een goet ghebet van s' Anthoniis

Incipit: Anthonius heilighe vrient Gods die menich

Contents: Suffrages for SS. Anthony (fol. 117r-v), John the Baptist (fol. 119r-v), Sebastian (fols. 121r-122r), Catherine (fol. 124r-v), Agnes (fol. 126r-v), and Barbara (fol. 128r-v)

Decoration note: Full-page miniatures accompanying the text for each saint on fols. 116v, 118v, 120v, 123v, 125v, and 127v; impressions of pilgrim badges, now removed, slightly visible on fol. 122v

fols. 128v - 130r:

Title: Luke's account of the Incarnation

Incipit: In dese seste maent wert die ingel Gabriel

Text note: Dutch translation of Luke 1:26-38, added to blank folios in the sixteenth century

Hand note: Written in Dutch textualis by a different, later hand than the rest of the manuscript, likely the same hand that added the prayer on fol. 115r-v

fols. 130v - 152r:

Title: Office of the Dead

Rubric: Dit is die Vigelie in Duutsche

Incipit: Mi hebben ombevanghen

Text note: Three-lesson version of the Office of the Dead

Decoration note: Full-page miniature on fol. 130v

Decoration

fol. 13v:

Title: Arrest of Christ

Form: Full-page miniature

Text: Short Hours of the Cross: matins

fol. 20v:

Title: Christ carrying the Cross

Form: Full-page miniature

Text: Short Hours of the Cross: sext

fol. 23v:

Title: Crucifixion

Form: Full-page miniature

Text: Short Hours of the Cross: none

fol. 26v:

Title: Deposition from the Cross

Form: Full-page miniature
Text: Short Hours of the Cross: vespers

fol. 29v:

Title: Entombment of Christ
Form: Full-page miniature
Text: Short Hours of the Cross: compline

fol. 32v:

Title: Madonna and Child enthroned
Form: Full-page miniature
Text: Hours of the Virgin

fol. 79v:

Title: Man of Sorrows in the tomb with the instruments of the Passion
Form: Full-page miniature
Text: Seven Penitential Psalms
Label: This miniature may originally have been placed facing the prayer to Christ on fol. 101r.

fol. 100v:

Title: Last Judgment
Form: Full-page miniature
Text: Prayers to the limbs of Christ
Label: This miniature may originally have been placed facing the Seven Penitential Psalms and litany on fol. 80r.

fol. 107v:

Title: Veronica with the sudarium
Form: Full-page miniature
Text: Prayer to the face of Christ

fol. 110v:

Title: Five Wounds of Christ
Form: Full-page miniature
Text: Prayer to the Five Wounds of Christ

fol. 113v:

Title: Holy Cross with symbols of the four Evangelists
Form: Full-page miniature
Text: Prayer to the Holy Cross

- fol. 116v:*
Title: St. Anthony
Form: Full-page miniature
Text: Suffrage
- fol. 118v:*
Title: St. John the Baptist
Form: Full-page miniature
Text: Suffrage
- fol. 120v:*
Title: St. Sebastian
Form: Full-page miniature
Text: Suffrage
- fol. 123v:*
Title: St. Catherine
Form: Full-page miniature
Text: Suffrage
- fol. 125v:*
Title: St. Agnes
Form: Full-page miniature
Text: Suffrage
- fol. 127v:*
Title: St. Barbara
Form: Full-page miniature
Text: Suffrage
- fol. 130v:*
Title: Funeral service
Form: Full-page miniature
Text: Office of the Dead

Binding

The binding is original.

Probably fifteenth-century; worn brown calf over boards, panel-stamped in blind; frame of double fillets enclosing two rectangular panel stamps, each 5.0 x 7.1 cm, of two files of three mythological beasts and grotesques, surrounded by an inscription in Gothic script (inscription illegible and beasts not identifiable because of wear to the binding); sewn on four

raised bands, rebaked; post-medieval brass catch and clasp;
all edges gilt

Provenance

Late fifteenth-century ownership inscription of Margriete Rogm[arie?]: *Desen boeck hoert toe (margriete rogm[arie?] wonende te bruessel int spe[...sen hof)*; translated: This book belongs to Margriete rogm[arie?] who lives in the spe[...sen hof in Brussels; inscription partially erased but partly legible under ultraviolet light (the latter portion indicated by round parenthesis); transliteration and translation by Marrow (fol. 152r)

Rev. W. J. Loftie (1839-1911)

Leon Gruel, no. 1164 (bookplate, front pastedown)

Henry Walters, Baltimore, acquired from Gruel prior to 1931

Acquisition

Walters Art Museum, 1931, by Henry Walters bequest

Bibliography

Cockerell, Sydney Carlye. *Exhibition of Illuminated Manuscripts*. London: Burlington Fine Arts Club, 1908, no. 243, pl. 149.

Byvanck, Alexander Willem, and Godefridus Johannes Hoogewerf. *La miniature hollandaise dans les manuscrits des 14e, 15e et 16e siècles*. The Hague: Nijhoff, 1922-26, p. 24, no. 45, pl. 13.

Da Costa Greene, Belle, and Meta P. Harrsen. *The Pierpont Morgan Library, Exhibition of Illuminated Manuscripts Held at the New York Public Library*. New York: Pierpont Morgan Library, 1934, no. 102.

De Ricci, Seymour. *Census of Medieval and Renaissance Manuscripts in the United States and Canada*. Vol. 1. New York: H. W. Wilson Company, 1935, p. 787, no. 192.

Miner, Dorothy. "Dutch Illuminated Manuscripts in the Walters Art Gallery." *Connoisseur Yearbook* (1954-55): 75-76.

Marrow, James. "A Book of Hours from the Circle of the Master of the Berlin Passion: Notes on the Relationship between Fifteenth-Century Manuscript Illumination and

Printmaking in the Rhenish Lowlands." *Art Bulletin* 60 (1978): 609, no. 62, pl. 46 (fol. 23v).

Marrow, James. *Passion Iconography in Northern European Art of the Late Middle Ages and Early Renaissance: A Study of the Transformation of Sacred Metaphor into Descriptive Narrative*. *Ars Neerlandica*. Vol. 1. Kortrijk, Belgium: Van Ghemmert, 1979, p. 225, no. 8b.

Farquhar, James Douglas. "Manuscript Production and Evidence for Localizing and Dating Fifteenth-Century Books of Hours: Walters Ms. 239." *Journal of the Walters Art Gallery* 45 (1987): 44-102, fig. 56 (fol. 116v).

Marrow, James H., Henri L. M. Defoer, Anne S. Korteweg, and Wilhelmina C.M. Wüstefeld. *The Golden Age of Dutch Manuscript Painting*. New York: George Braziller, 1990, pp. 188-189, no. 52.

Contributors

Principal cataloger: Marrow, James

Cataloger: Devine, Alex

Editors: Herbert, Lynley; Noel, William

Copy editor: Bockrath, Diane

Conservators: Owen, Linda; Quandt, Abigail

Contributors: Bockrath, Diane; Dutschke, Consuelo; Emery, Doug; Noel, William; Tabritha, Ariel; Toth, Michael B.; Valle, Chiara

The Walters Art Museum
600 N. Charles Street
Baltimore, Maryland
21201

<http://www.thewalters.org/>

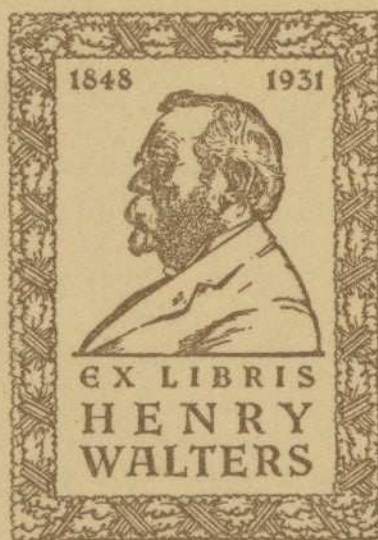
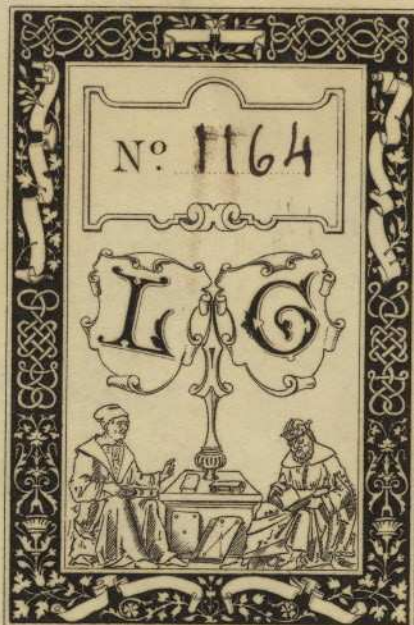

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/legalcode>
Published 2009

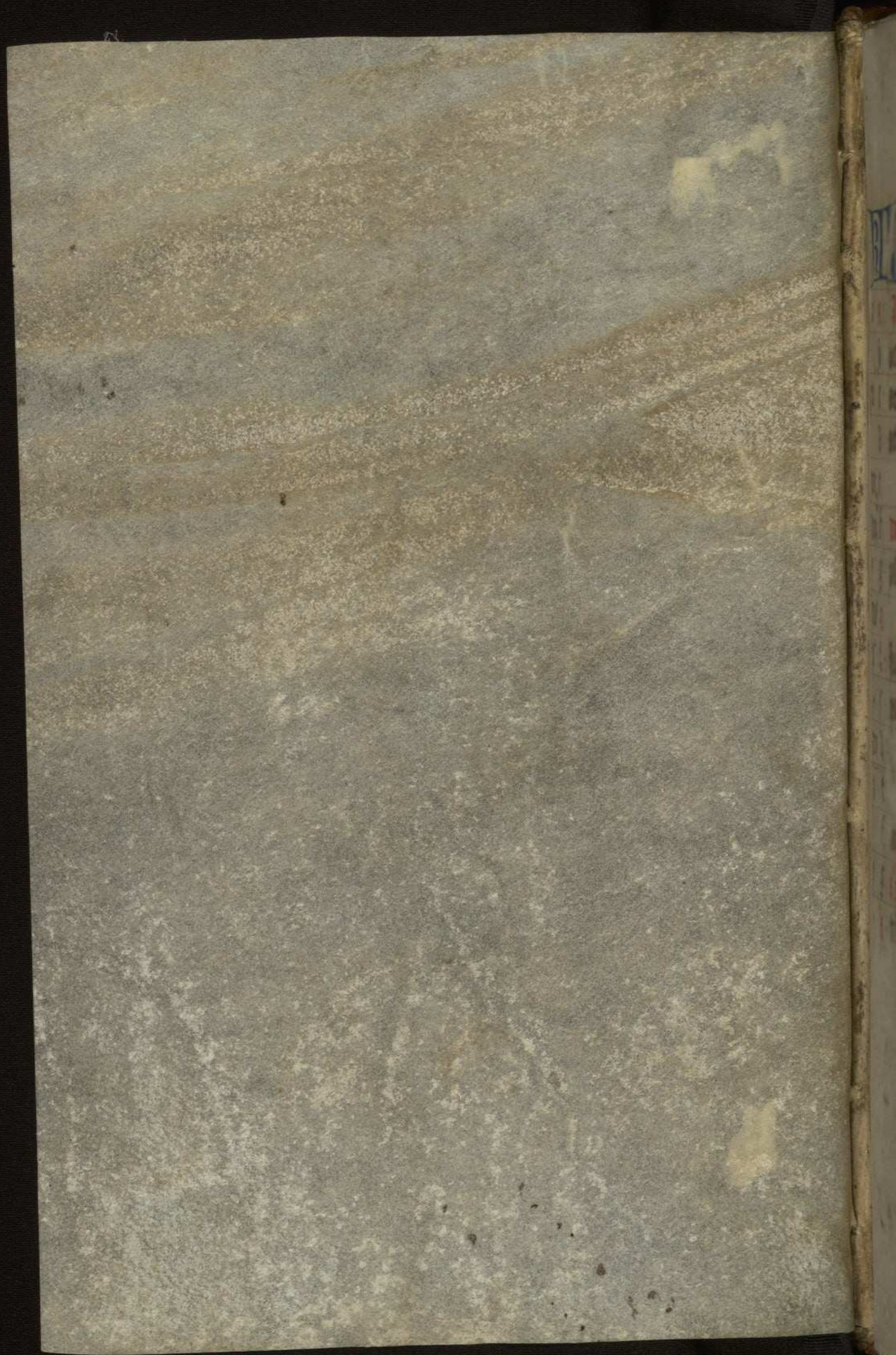
JV 20

W: 165
(de R. 192)

Januarius

iii	a	Jaerstach
	b	octaue s' Genere
vi	c	octaue s' Jan ewr yd
	d	octaue als kinderen
xix	e	
viii	f	tertiendendach
	g	placens huscon
xvi	a	
v	b	Julien martelaer
	c	nouwels der tie hemme
xiii	d	
ii	e	
	f	octaue van onenacht
x	g	s' ponciaen m
	a	tyburtius martel

xviii b

xvii c

d

Antonius monnik
piscator ioncfou.

xvi e

xv f

Sebastiaen martel.

g

s' agnet ioncfou

xv a

Vincencius

i b

c

Timotheus apostel

ix d

s' pouwels bekeringhe

e

xviii f

Jan guldemont

xvii g

octave van s' agnet

a

Valerius biscop.

b

c

Ignacius biscop.

KL Februarius

	d	brigitta maghet.
xi	e	
xix	f	blasius biscoop
viii	g	
	a	s. aecht maghet.
xvi	b	
v	c	helena maghet.
	d	amplonia ioncfrou.
xiii	e	
ii	f	scolastica ioncfrou.
	g	
x	a	rothea ioncfrou.
	b	
xviii	c	valentin martel.
vii	d	

	e	Juliana ioncfrou
xv	f	
iii	g	symeon confelloer
	a	
xii	b	eucharus biscoop
i	c	
	d	s' pieters dach
x	e	Wigilia
	f	s' mathys apostel
xviii	g	walbiurch ioncfrou
vi	a	alexander
	b	
xiiii	c	romanus biscoop

RP

Maarte

m	d	albinus biscop
	e	
xi	f	
	g	lucius paeus
xix	a	
viii	b	victor martel
	c	
xvi	d	perpetua en felicitas
v	e	
	f	salomonis abt
xiii	g	gregorius martel
ii	a	gregorius paeus
	b	innocentius paeus
x	c	
	d	vinicius martel

xviii e

iii

f

S gheertvriid iontfion

g

xv

a

Johan hemijt

iiii

b

c

Benedictus abt

xii

d

pouwels biscof

J

e

f

ix

g

onser vrouwe bootfchap

a

xviii

b

vi

c

d

gregorius biscof

xiii

e

iii

f

balbma iontfion

APRIL

Aprille

	g	theodora ionctiou.
xi	a	
	b	
xix	c	ambrosius biscop.
viii	d	
	e	serminius martel.
xvi	f	
v	g	
	a	maria egipatica.
xiii	b	
ii	c	leo paeus.
	d	
x	e	eufemia ionctiou.
	f	thiburtius martelaer.
xviii	g	

vi	a	salixtus paeus
	b	
xv	c	
iii	d	anthomius martel
	e	
xii	f	
i	g	
	a	s ^t Joms martelaer
x	b	
	c	marcus ewangelist
xviii	d	
vi	e	
	f	vitalis martelan
xvii	g	sophia maghet
iiii	a	

5

III

Meve

xi	b	s ^r phillips en s ^r Jacop
	c	anastasijs biscoop
xix	d	tes heilighen cruustach
viii	e	
	f	
xvi	g	s ^r Jan ewangelist.
v	a	
	b	wyrt biscoop
xiii	c	
ii	d	gordiaen maertel
	e	
x	f	s ^r pancras mit sine g.
	g	s ^r seruaes biscoop.
xviii	a	victor martel.
	b	

	c	
xv	d	surus confessor
iii	e	
	f	potenciana ionctiou
vii	g	
i	a	valerianus priester
	b	
ix	c	eliterius biscop
	d	
xvii	e	urbanus paeus
v	f	augustin biscop
	g	beda priester
xiii	a	Jan paeus
ii	b	
	c	felix paeus
xi	d	petronilla ionctiou

RIP *Jimus*

	e	incomedis martel
xix	f	
viii	g	
vii	a	quirinus biscop
vi	b	bomfacius mit smenge
	c	vincencius martel
xiii	d	pouwels biscop
ii	e	
	f	primus en felicius
x	g	
	a	barnabas apostel
xviii	b	odulfus conf
vii	c	
	d	valecius en rufus
xv	e	

iii	f	
	g	
vii	a	maurus en marcellinus
i	b	
	c	
ix	d	
	e	albinus ende paulus
xiii	f	Vigilia
vi	g	s' Jansdach baptist
	a	s' lebinsdach
xviii	b	
ii	c	
	d	Vigilia
x	e	s' pieter en s' pouwels
	f	

KL

Julius

xix g octaue s' Jans baptist

viii a onser vrouwen tach

b nicodemus martel

xvi c s' martijns tach

v d

e oct s' pieter's en s' pouw

xiii f

ii g

a

x b Seuen broeten

c

xviii d

vii e s' margareta ionctiou

f

xv g d apostolen v'sceidinge

87
iii a Hilarius martelan

b

xii c Fredericus biscop

i d

e

ix f paxedis ionfion.

g

s maia magdalena

xviii a

vi b

Vigilia

c

s Jacops nach.

viii d Jacinctus martel.

v e

f

panthalomis martel.

xvii g

xix a abton ente semmes

b

8
RI Augustus

viii c s^r pieters vangens

xvi d

v e

f Justyn priester

xiii g

ii a Sixtus paus

b

x c

d

Vigilia

xviii e

s^r laurens

vii f

tyburtius martel^r

g

xv

iiii b

Vigilia

c

onser vrouwe opuaert

xv d

f octave s laurens

f

ix g magnus martel

a

xvii b primatus biscop

vi c

d

xiiii e s btholomeus apostel

iii f

g

xi a habundus mr

b

xix c

viii d

e

audinus biscop

2

September

xvi	f	egidius abt
v	g	anthonis m ^r
	a	
xiii	b	marcellus martelaer
ii	c	
	d	
x	e	
	f	onser vrouwe gheboort
xviii	g	gorgon martelaer
vii		
	b	prothus ende Iacintus
xv	c	maximius biscop
iiii	d	
	e	tes helichs cruus tach
xii	f	

j	g	Lucius en germanus
	a	
ix	b	columbanus m ^r
	c	
xvii	d	Vigilia
vi	e	s ^c mattheus apostel
	f	s ^c marcius tath
xiii	g	
ii	a	
	b	fermius bisop
xi	c	oppiden martelaer
	d	
xix	e	
viii	f	s ^c michiels tath
	g	fermius priester

KL October

xvi	a	S bawen tagh
v	b	
xiii	c	
ii	d	franciscus confess
	e	
x	f	romanus biscop
	g	marcus pæus
xviii	a	
vii	b	
	c	S victoris tagh
xv	d	justus mantelae
iiii	e	felix puelter
	f	
xii	g	adixtus pæus
i	a	

	b	gallus confess.
ix	c	
	d	lucas euangelist.
xviii	e	
vi	f	quintus m ^r
	g	aldusent ionthouwe
xiii	a	seuerus biscop
ii	b	
	c	
x	d	
	e	amandus confess.
xvii	f	vigilia
viii	g	s ^r symon en Judas apoc.
	a	
xvi	b	
	c	vigilia.

KL Nouemb

	d	Alle heiligen tach.
xiii	e	alle zielen tach.
ii	f	s hubrecht biscop
	g	
x	a	felix priester
	b	s leonaerd confess.
xviii	c	s willibrordus tach
vii	d	
	e	theodorus m.
xv	f	martyn paeus
iiii	g	s martyn
	a	s lebum
xii	b	victus biscop
i	c	
	d	

ix	e	
	f	
xvii	g	<i>s' elizabeth</i>
vi	a	<i>cecilia ioncfrou</i>
	b	<i>clemens' paeus</i>
xiii	c	
iii	d	
	e	
ix	f	
	g	<i>s' katherin Ioncfrou</i>
xix	a	
viii	b	
	c	<i>theodolus confellou</i>
xvi	d	<i>Vigilia</i>
v	e	<i>s' andries apostel</i>

KL December

xiii f s' loy biscoop

ii g

a

x b s' barbara

c

xviii d s' nicolaus biscoop

vi e octaue van s' andries

f onser vrouwen tacht

vi g

iii a

b

xii c valerius confessoer

i d s' lucia ioncfrou

e

ix f

	g	
xviii	a	
vii	b	
	c	Vigilia
xiiii	d	s' thomas apostel
iii	e	
	f	
xi	g	
xix	a	Vigilia
	b	kerstach
viii	c	s' steuens tach
	d	s' Jans tach ewngeliste
xvi	e	alter kinten tach
v	f	s' thomas va cantelberch
	g	dauid coninc
xiii	a	Siluester paens

Dit is tworte
crans gette
Heer du salste
vptoen mine
lippen En min

mont sal voortkundighe dine
lof **G**od wilt dencken in mi
ne hulpe Heer tot mi te helpen
haest **G**lorie siden uad' ende
ten soen ende ten heilighen geest

Als was inten beghinne nu
ende altoes en ewelike sond'eyn
te amen **X**ristus is von os
gheworden onderdanich tott doot
en totter doot des crutes **D**es
uaders wylheit die godlike w

heit xristus mēsche wt gheua
ghen tot mettentyt en van sine
ionghen die hi bekende achter
ghelaten en wart dien ioden die
hi vcoft was ghelēuert en vū
den die hem pine dāten **H**eer
ihū xriste wi aenbeden en ghe
benedien di want oūmids dīne
heilighen crūis heuestu die we
relt verlost ontferme di onser
die gepassint biste om ons **H**e
hor mijn ghebet **E**nde mijn ro
pen come totti **collect**

Here ihesu xriste des leue
dighen gods soon sette
dijn pijn ende dijn cruce en dīne

15
heilighen doot tusschen dijn on-
del ende mine siele nu vp dese tyt
ende inder tyt dat mine siele vā
minnen lichame seiden sal Ende
ghif lieue hē genade ende ontfā-
herticheit den leuendighē en die
ewighe rust den gelouighen die
begrauen sijn **V**rede ende eendra-
chticheit d' heiligher kerken en
ons arme sündaren leuen ende
blyscap ewelic die leues en reg-
neers mit gode ewelic sonder en-
de **A**men. **H**eer hōr myn ge-
bet Ende myn wpen come totti
Benedien wy den hē **G**ode seg-
ghen wy danck Ende alle ghelo-

uighe sielen moeten rusten in
vrede. Amen.

16
God wilt *prime*
dencken in mine
hulpe *He*re tot mi
te helpen haeste.

*G*lorie sy den vader ende den so
ne ende den heilighen gheest *A*
It was inden beghinne en nu en
altoes ende ewelike siind' eyde
amen *Vmen* *X*ristus is

vou' ons geworden onderdauch
totter doot en ter doot des cruces

*T*ot prime tyt is xpūs ihesu
gheleit tot pilatum *E*nde mit
valschen tughen wt seer ou' hē
ghedaecht *S*ijn hals wt ghella
ghen sijn handen gebonden sijn

aeuſicht beſpoghen alſo als die
propheten te voren hadden ghe
ſproken **H**ere ihesu xpiſte
wij aenbeten di en benedien
di want ouermids dinen hei
lighen cruce hebſtu die werelt
vloot. ontferme di onſer die
ghepaſſyt biſte om ons **H**e
re hoor mijn ghebet. **E**nde mijn
ropen come totti. *collett*

Here ihesu xpe des leuendi
ghen gods zoon ſette di
pyn ende dyn cruce ende dine
bitteren doot tuſſchen dyn on
del ende mijn ſiel nu vp deſe tyt
en mter tyt dat mijn ſiel van

47
innen lichame sciden sal. En
ghif lieue here ghenade en ont
fermherticheit den leuendighen
ende die ewighe ruste den gelou
ghen die begrauen sijn vrede
ende eendrachticheit d'heiligh
kerken. En ons arme sondare
leuen ende blyscap ewelike son
der eynde Amen. **H**eer hou
mijn ghebet. Ende mijn ropen
come totti. **G**enedien wy den
here. **G**ode segghen wy danck.
Alle ghelouighe sielen moe
ten rusten in vreden Amen.

18
O d wil **te**rie
tencken in mine
hulpe **H**ere tot
mi te helpen hae

te **G**lorie sy den uater ende den
sone ende den heilighen gheest

Alt was inden beghinne en
ende nu ende altoes ende ewelike
sonder einde **A**men **X**ristu
is vor ons gheworden onterda
mich totter doot ende totter doot
des cruces **T**ot te rie tyt ue
pen die ioden cruusten cruusten
hy wart bespot ende hem wt an
ghetoghen een purpur cleet **I**n
sijn houet wt ghedrucket een

croone van doornen. **I**n cruce
droech hy vp sine scouderen tot
ter Stadt synre pinen. **H**ere
ihesu xriste wy aenbeden dy en
ghebenedien dy want oūmids
dinen heilighen cruce heues die
werelt vlost ontferme dy onser
die ghepassint biste om ons

Here hou mijn ghebet ende
mijn wpen come totti. **collect**

Here ihesu xriste des leue
dighen gods soen sette
dijn dyn cruce ende dinen heilighen
toot tusschen dyn onrdel
ende mine siele nu vp dese tijt
ende inter tijt dat mine siele na

19
innen lichame seiden sal en
ghif lieue here ghenade en ont
fermherticheit den leuendige
die ewighe ruste den ghelouige
die begraven sijn **V**rede en een
drachticheit d'heiligher kerke
en ons arme sondaren leuen
ende blyscap die leues en reg
neers mit gode ewelic sonder
ende. amen **H**eer hon myn
ghebet ende myn ropen come
totti **B**enedien wy den here
Gode segghen wy danck **A**lle
ghelouighe sielen moete ruste
in vreden Amen.

in demselben Jahre
ist die Stadt
von den Türken
besetzt worden
und die Einwohner
sind in die
Festung
geflüchtet
Die Festung
ist sehr stark
gebaut und
hat eine
große
Mauer
mit
vielen
Thürmen
und
Bastionen
Die
Festung
ist
von
den
Türken
besetzt
worden
und
die
Einwohner
sind
in
die
Festung
geflüchtet
Die
Festung
ist
sehr
stark
gebaut
und
hat
eine
große
Mauer
mit
vielen
Thürmen
und
Bastionen

21
God wil dencken
in mine hulpe
Heere tot mi te hel
pen haeste **G**lo
rie sy den vader ende den sone en
den heilighen gheest **A**ls wa
nden beghinne en nu en altoe
ende ewelike sunder ende amen
Xpistus is vor ons ghewor
den onderdanch totter doot ende
totter doot des cruces **T**ot ser
te tys is ihesus anden cruce ghe
hanghen ouermids grote pine
worste hem en is ghelaet mit
galle **M**i henck mitten morde
nauwen ende mit dien gheuekent

ente die moerdenaer ter lichter
hant hanghende lachte hem

Here ihesu xriste wi aenbe
den v ende ghebenedien v want
oimnds dinen heilighen cruce
heuestu die werelt vlost. ontfer
me dn onser die ghepassit buke
om ons. **H**ere hoor mijn ghe
bet ende mijn roepen come totti

Here ihesu xriste des leuen
dighen gods loon sette dn
pijn dijn cruce ende dinen doot
tusschen onsel ende minne siele nu
vp dese tyt ende mer tyt dat mi
ne siele van minen lichame scer
ten sal. ende ghif lieue here ghe

nate ende ontfermherticheit den
 leuendighen. Die ewighe ruste de
 ghelouighen die begriuen sijn
 Vrede ende eendrachticheit der hei-
 ligher kerken. Ende ons arme
 simtaren leuen ende ewighe bli-
 scap die leues ende regneers een
 god eweliken sonder einde. ame-
Here hoer mijn ghebet en mijn
 wopen come totti. **B**enedien
 wy den here. gode segghen wy
 danck. **A**lle ghelouighe sielen
 moeten rusten in vreden amen.

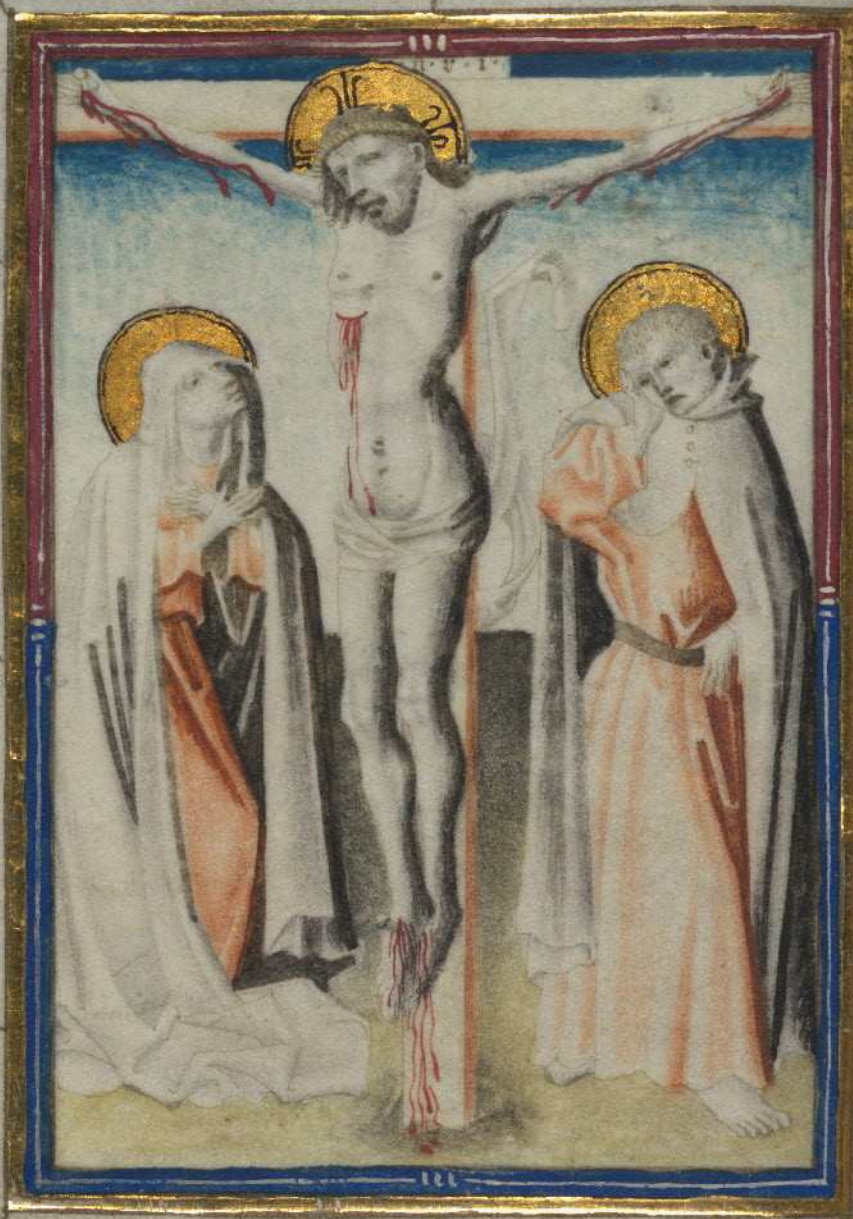
mit der ersten Handlung
zu beenden. Die zweite Handlung
ist die Handlung der Handlung
mit der Handlung der Handlung
zu beenden. Die dritte Handlung
ist die Handlung der Handlung
zu beenden. Die vierte Handlung
ist die Handlung der Handlung
zu beenden. Die fünfte Handlung
ist die Handlung der Handlung
zu beenden. Die sechste Handlung
ist die Handlung der Handlung
zu beenden. Die siebte Handlung
ist die Handlung der Handlung
zu beenden. Die achte Handlung
ist die Handlung der Handlung
zu beenden. Die neunte Handlung
ist die Handlung der Handlung
zu beenden. Die zehnte Handlung
ist die Handlung der Handlung
zu beenden.

23

God wil tencken
in mine hulpe
Heer tot mi te
helpen haeste

Glorie sy den vader ende den so-
ne ende den heilighen gheest.

Alt was inden beghinne en
nu ende altoes ende ewelike son-
ter eynde amen. **X**pistus is

von ons gheworden onderdanich
totter doot ende ter doot des crutes.

Tot noentijt gaf ihesus onse
heer sinen gheest. wpende myn
god myn god waer hebstu mi ge-
laten. sinen gheest beuult hy sine
vader. een ridder toorstack mit

eenre speer sine ghebenedide si
die aerde beuede toe ende die son
ne vdonckerde han. **H**ere ihu
xpiste wi anebeden ende ghebe
nedien di want oirinds dine
heilighen cruce heues die werelt
verlost ontferm di onser die ge
passht biste om ons. **H**eer v
hor myn ghebet ende myn ro
pen come totti. *collect.*

Here ihesu xpiste des leuen
dighen gods soon sette di
pyn din cruce ende dinen doot
tusschen dyn ondel ende mine
siele nu vp dese tyt ende inder tyt
als mine siele van minen licha

me seiden sal· ende ghif lieue he
 ghenade ende ontfermherticheit
 ten leuendighen· die ewighe ruste
 ten ghelouighen die begraven
 sijn· **V**rede ende eendrachticheit
 d'heiligher kerken· en ons ar
 me sondaren leuen ende ewighe
 blyscap die leues ende regneers
 een god eweliken sonder eynde·
 amen **H**eer hon· myn ghebet
 ende myn ropen come totti **B**
 enedien wy den here gode segge
 wy danck **A**lle ghelouighe sie
 len moeten rusten in vreden **A**me

[The page contains faint, illegible text from the reverse side of the leaf.]

God wil dencken
in mine hulpe.
Here tot mi te hel
pen haeste **G**lo
rie sy den uader ende den sone ende
ende den heilighen gheest **A**lle
was inden beghinne ende nu ende
altoes ende ewelike sonder eynde
amen **A** Christus is von ons ge
worden onderdancich totter doot
ende ter doot des cruces **T**ot
velper tijt was ihesus vanden
cruce ghegaen. syn cracht was
vborghen in die godlike gheda
cht. also dancighen doot
gheleden die aerfater des leuens

Ach dan lath neer die aone d glo
rien. **H**eer ihesu xpriste wi
aenbeiden di ende ghebenedien
want ouermids dinen heilighe
cruce heuestu die werelt blossomet
ontferm di onser die ghepassint
biste om ons. **H**eer verhoer mi
ghebet ende mijn ropen come tot

H di wi bidden. **collecte**
Heer ihesu xpriste des leue
dighen gods soon. sette dijn pijn
dijn cruce ende dinen doot tussche
dijn ondel ende mine siele nu op
te se tyt ende inder tyt dat mine
siele van minen lichame seiden
sal. Ende ghif lieue heer genade

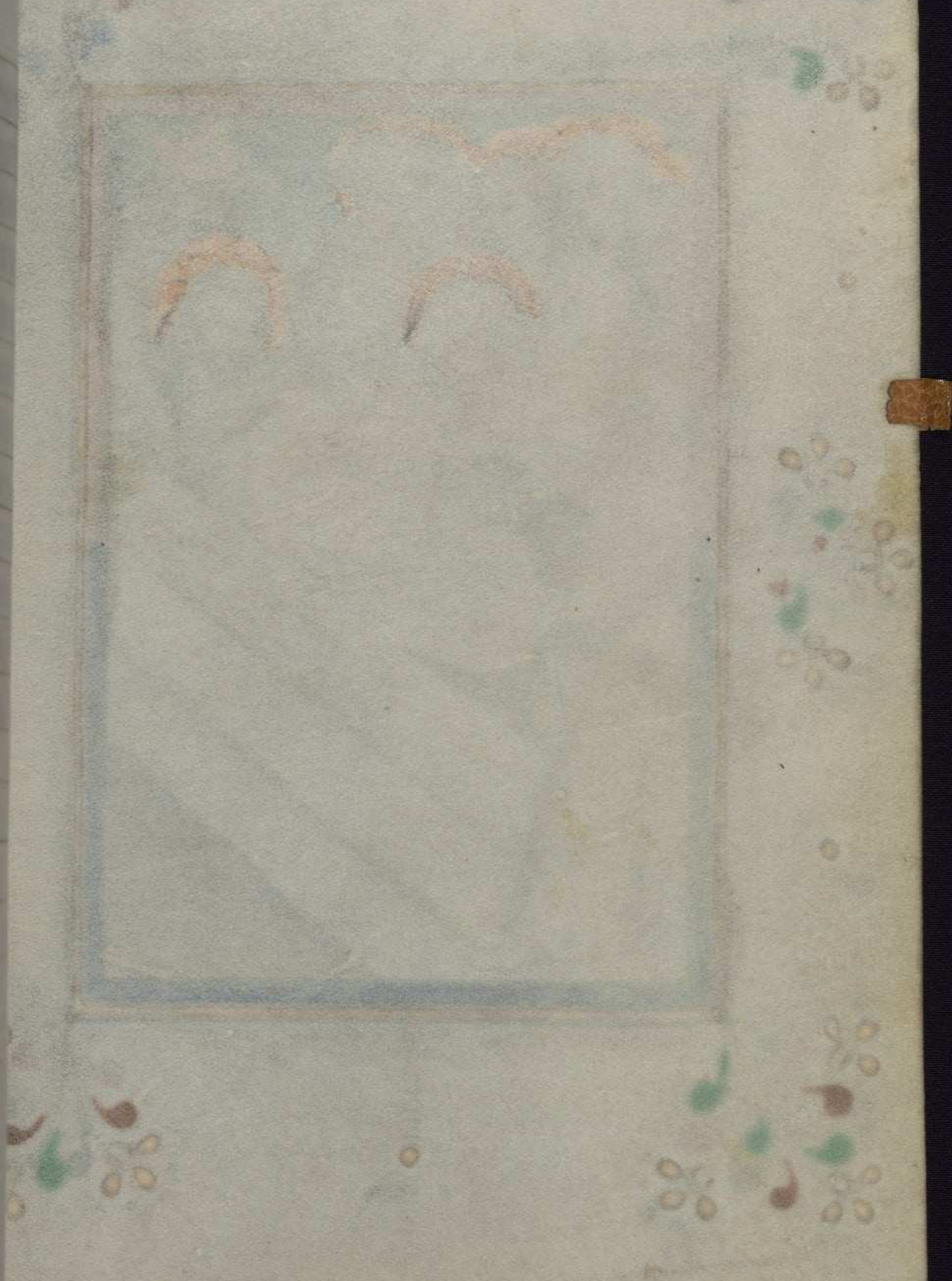
28
te ende ontfermherticheit den le-
uendighen die ewighe ruste den
ghelouighen die begraven sijn
ende ons arme sondaren leuen en
blyscap. vrede ende eendrachtich-
d' heilighen kerken die leues en
regneers een god eweliken eynde
amen **H**eer hou mijn ghebet
ende mijn ropen come totti **B**e-
nedien wy den here gode segghen
wy tanck **A**lle ghelouighe sie-
len moeten rusten in vreden amen.

The first of these is the fact that the
 majority of the people in the
 country are poor and have no
 money to buy the things they
 need. The second is that the
 government is not doing enough
 to help them. The third is that
 the people are not organized
 enough to fight for their
 rights. The fourth is that the
 government is not doing enough
 to help them. The fifth is that
 the people are not organized
 enough to fight for their
 rights. The sixth is that the
 government is not doing enough
 to help them. The seventh is
 that the people are not organized
 enough to fight for their
 rights. The eighth is that the
 government is not doing enough
 to help them. The ninth is that
 the people are not organized
 enough to fight for their
 rights. The tenth is that the
 government is not doing enough
 to help them.

29

Beker ons god
onse heilgheuer
Ende keer of dine
toren van ons

God wil dencken in mine hul
pe Heir om mi te helpen haeste

Glorie sy den vader ende den sone
ende den heilighen geest **A**ls was

in den beghinne ende nu ende al
toes ende ewelike sonder eynde amē

Xpistus is von ons ghewor
den onderdanich totter doot ende t

doot des crutes **T**ot compleet

tijt wart dat lichaem ihesu begra

uen een hope des toecomenden le

uens hi wart begrauen mit wel

rustende cristen die scrifturen wer
ten vuuilet. **I**n den toot si altoes
in mijn en in minen ghedachte.

Here ihesu xriste wi aenbeden
di en ghebenedien v want ouer
mids dinen heilighen cruce heuel
tu die werelt vloft ontferme di
onser die ghepassyt biste om ons.

Here verhoze mijn ghebet. En
mijn wpen come totti.

Here ihesu xriste des leuendi
ghen gods zoen sette dijn pijn cru
ce ende dinen toot tusschen dijn on
tel ende mine siele nu vp dese tyt
ende mid tyt dat mine siele van t
minen lichame sciden sal ende.

31
ghif lieue hē ghenade en ontfm
herticheit den leuendighen die
ewighe ruste den ghelouighen
die begrauen sijn **V**rede ende een
drachticheit der heiligher kerke
Ende ons arme sondaren leuen
ende ewighe blyscap die leues en
regneues een god eweliken sond
eynde **A**men **H**ere vhor min
ghebet en mijn roepen come tot
di **B**enedien wij den here go
te segghen wij danck **A**lle ge
louighe sielen moeten rusten in
vreden **A**men **V**ater noster
Aue maria . .

32

Die du sulste
 op doen mine
 lippen. Ende
 myn mont
 sal voortkun
 dighen dinen lof. *teus in adiu.*

God wil dencken in minne
 hulpe. **H**ere tot mi te hel
 pen haeste. **G**lorie in den uad
 ende den sone ende den heilighen
 gheest. **A**lt was inden beghyn
 ne ende nu ende altoes ende ewel
 ke sond' eynde amen. **I**n der
 eerlicheit der alre salichster ionc
 vrouwen marien. **M**aect ons vol
 hertelike blyscap hebben ten here

Oemt laet ons sere ver
uueiden ten here. Laet os
Iubileven gode onsen heilgheuer
sijn aensicht laet ons te voren be
gripen mit belien ende laet ons
mit psalmen tot hem volherte
like blyscap hebben. **I**n deer eer
licheit der alre salichster ioncfrou
wen marien. Laet ons volherte
like blyscap hebben ten here.

Want god is groot heer ende
groot comint vp alle die godlick
sijn want die here en vdruiet niet
sijn volck want in sinen handen
sijn alle eynde van aertrike en
die hoetheit d'berghen liet hy.

laet ons vollytelike blyscap heb
 ben ten here. **W**ant sijn is dat
 meer ende dat heuet hi ghemaect
 ende dat droghe lant heuet hi ge
 uelt. **c**oemt laet ons hem aenbe
 den ende laet ons von gode neder
 uallen. laet ons scrypen von de
 here die ons gemaect heuet wat
 hi is onse he god ende wi sijn vo
 lk ende scrypen sijne weiden. In
 der eerlicheit d' alre salichster ionc
 frouwen marien. **l**aet ons volly
 telike blyscap hebben ten here.

Of ghy huden hoort zyn stem
 me wilt met v'herden uwe herte
 ghelint dat uwe vaden in v'toorn

den inden daghe d' becoringhe ende
prouete ende saghen mine wken
ind' wuestmen dair mi uwe vade
ren beoerden. **L**aet ons volherte
like blyscap hebben ten he **V**ier
tich ian was naest desen gheslachte
te ende sprack altoes dese dwalen
mder herten ende sy en bekenden
met mine weghe. en ic zwoer he
m minen toorn dat sy niet en sou
ten gaen in mine ruste. **I**nder ee
licheit d' alre salichster ioncrou
wen marien. **L**aet ons volherte
like blyscap hebben ten here **G**lo
rie sy den vader ende den sone ende
den heilighen gheest. **Z**ist was

inden begynne ende nu ende al
toes ende ewelike sond' eynde am
en. **I**aet ons volhertelike blyscap
hebben ten here. **I**n d'eerlicheit
d' alre salichster ioncfrouwe ma
rien. **I**aet ons volhertelike blysc
ap hebben ten here. **psalm.**

O here onse here hoe wond
lich is dyn name ouer al
aertrike. **W**ant dine gwotta
dicheit is v'heuen bouen die heme
len. **O** u heues volmaect dine
lof wt den monde d' iongher kin
teren ende der sukender om dijne
uanden wil op dattu v'ueren
woudes den viant en den vrekter

Want ic sal sien dine hemele
ende die werken dijner vinghere
die mane ende die sterren die du
ghemaect heues. **W**at is die
mensche dattu sijn's ghedachtich
biste of des menschen soon dattu
hem uandes. **E**n luttel heuest
hem ghemindert beneden den en
ghelen mit glorien ende mit eere
heuestu hem ghetwent ende du
heues hem gheset bouen die w
ken dijner handen. **A**lle dinge
heuestu gheworpen onder sine
voeten scapen ende and' runderen
ende dan' toe alle beesten inden
velte. **D**ie voghelen des heme

Is die vischen des meers die wā
 teren die wegghen des meers **O**
 heere onse heere hoe wonderlich is
 dyn name ouer al aertrike **G**
 lorie sij den uader **A**ls was

antiffen **G**hebenedyt bistu
 bouen allen wiuen ende ghebe
 nedyt is die vrucht dyns lichaes

Die hemelen wtsprekken die
 glorie gods ende dat firma
 ment openbaert die werken dyn
 re handen **O**ie dach wtkundi

ghet den daghe dat woert ende die
 nacht wilset den nacht wetenheit

Alle met syn die sprake ende
 die reden taunen har stemmen

met en hoort. **O** er hemelen
ghelint is wtghegaen in al aert
rike ende hon wonden in eynde
van aertrike. **E**n tabnakel
settede hy in die sonne ende hy is
vontghegaen als een brudegom
wt synre slaepcamer. **H**ij buro
uwede hem seer te lopen den wech
als een ruse syn wtganch was
vanden ousten hemel. **E**n syn
wedlopen totten hoethsten des he
mels ende niemant en is die he
bhudet vor sine hette. **O** ie ewe
des heeren is ombeuleit ende beke
ert die sielen dat ghetuich des he
eren is ghetrouwe ende gheeft ten

denen smakende wysheit. **D**ie
gheerichtcheden des heeren sijn ghe
recht ende bekeert die sielen dat ge
recht des heeren is luchtich ende ver
lichtet die oghen. **D**ie heilighe
armt des heeren bliuet eweliken die
gherechten des heeren sijn waer sijn
sijn gherechtighet in hem seluen.
En sijn begheerlich bouen gont
ende bouen seer dierbar ghesteen
ten sijn sijn siete bouen homichen
seem. **D**ijn knecht huete ende
indatmense huete is vele wedghe
uens. **W**ie verstaet alle die ver
sumenissen heere verminighe mi
van minnen heymeliken quade.

ende spaer dinen knecht vanden
vreemden. **I**st dat mi dese met
en vheven so sal ic ombeulett we
sen ende ic sal wden wtghevenicht
vand' alder meester vsumemissen

Sij sullen al sulck wden die wt
sprekunghe mijnts monts ende
dat ghedencken mijnts herten dat
sy behagghelich in dynne iegenvoor
dicheit. **H**ere mijn hulper en

mijn vlosser. **G**lorie sij den va
ter. **A**ls was inden beghinne

antiffen. **A**ls wtuerroren mine
gauestu vke d' sueticheit heilige

Dgods moeder.
Alc aetrike ende sine volh

38
is des heeren die werelt al omtrent
alle landen ende alle die daer in
wonen. **W**ant hi heuet die we
relt gheschiedicht vp dat meer en
hi heuetse vont bereit vp die vloet
den. **W**ie sal vp klimmen vp de
berch des heeren ende wie sal staen
in sine heilighe stede. **D**ie onmo
sel is van handen ende reyn van
herten die sine siele niet ontfan
ghen en heuet in ydelheit noch
ghesworen en heuet sinen euen
kersten in loofheit. **D**ese sal on
tfanghen vanden here die benedic
tie ende van gode sinen heilghe
die ontfermherticheit. **D**its

dat baren d' gheene die den here
zueken ende die dan sieken dat
aenschijn gods die iacob aenbe
te. **G**hi princen heeft vp uwe
poorten ende wert vheuen ghi
ewighe poorten ende het sal in
guen die comt d' glorie. **W**ie
is dese comt d' glorie dat is die
here stark ende gheweldich die
gheweldighe here inden strate.
Ghi princen heft vp uwe poor
ten ende wert vheuen ghi ewige
poorten ende het sal inguen die
comt d' glorie. **W**ie is dese
comt d' glorie die here alre
machten hy is comt d' glorie

39
Glorie sy den uad **A**ls wa
antif

Von deser ioncfrouw
en beddekmi singhet ons stete
liken sueten sanghe d'minnen

vlikel **W**e ghesort is die gra
cie w dmen lippen. **D**ar om he

uet dy god ghebenedyt in ewich

n **P**ater noster **V**innids

tghebet en vdiensst d'heiligh mo

eder ende maghet marien troest

ons ende bescerme ons die milde

bermhertighe here amen **H**e

heit gheuen die benedixie. **D**ie ho

echste ioncfrouwe alre ioncfrou

Bidde von os ten he amen

Eiliche maria ioncfrouwe

alre ioncfuouwen · moeder ende
tochter des conincs d' coninghen
fende in ons dinen twolf · vp dat
wy oūmids di vdieneen te heb
ben dat loon des hemelfchen riks
ende mitten gods wtutooren ewe
liken regneren moeten. **M**ar
du heu ontfeme di onfer · gode
legghen wy teuck · **respōs** **H**ei
lighe ende ombeulete maghedom
ic en weet niet mit wat louen
ic di voutfpreken moghe want
dien die hemelen niet begripen
en mochten dien heueftu in dine
fwoot ghelegghet **vers**. **G**hebene
dnt · biftu bouen allen wiuen en

40
ghebenedijt is die vrucht dyns
lichaems. Want dien die heme-
len niet begripen en mochten
dien hebstu in dinen soot ghele-
ghet. **H**ere heit gheuen die be-
nedicte. Die heilighe gods moe-
der sy altoes onse hulpster ame-

Heilighe gods. *11. lesse.*
moeder maria die waerde-
liken verdienendes dien tontfan-
ghen dien alle die werelt niet
begripen en mochte. mit dynre
milder bede dwae of onse sonde
vp dat wy ouermids dij dinnne
moghen vpten stoel d'ewigher
glorien dan du regneers mit

dinen kinde. mer du he ontfer
me di onser. gode segghen wi
tanch. **respons** **E** alich bistu
maria die ten here droechste den
scepper d'werelt. dien wonneste
die di makete ende bleues ma
ghet ewelike **vers** **G**hegruet
bistu maria vol ghenaden die
here sy mit v. dien wonnestu
die di makete ende du bleues
maghet eweliken **H** ere heit
gheuen die benedixie mit ha
ren guedertieren kinde benedie
ons die milte maghet. amen.

Heilighe maria **my. lesse**
die alre hoechste boue alle

41
creaturen gode ofenste bidt von
ons den here alre heilighen heili
chste. dat hy oimids dy onse ge
beden ontfanghe die van dy om
ons ghebooren wort ende regne
iet bouen die hemelen. dat mit
sinre waerre minnen werden
ofgheuen al onse sonden. mer
du here ontferme dy onser. gode
segghen wy danck **respos** **I**ei
lich bistu ontfuure maria en
alles loues alre wodichste want
wt dy is ghewonnen die sonne
d' gherechticheit xpiustus onse he
god. **vers** Bidt von dat gheme
ne volck. sette dy von die clerscap

spreek voor dat innighe wonsi-
ke kunne alle moeten in ghe-
uoelen dine hulpe die hoghe be-
gaen ende oefenen dine ghehue-
chynisse want wt dy is ghebo-
ren die sonne d' gherechticheit
xpristus onse here god. **G**lorie
in den uater ende den sone ende te
heylighen gheest want wt dy is
ghebozen xpristus onse he god.

D I god louen wy dy here be-
lien wy **A** l aertrike eert
dy ewighe uater **A** lle enghelen
hemelen ende potestaten **O** he-
rubim ende seraphim wpen tot dy
sonder aflaten mit deser stemme

42
Heilich **H**eilich **H**eilich he
god der heren **A**l sin hemele
ende aerde des eerliken ghewon
tes dinne glorien **O** al glorio
se choer der apostolen **O** al lo
uelike ghetal d' propheten **O** al
blenkende heer der martelaren
louet di **O** ie heilighe kerke
ouer alle beliet di **V**ader on
ghemetende gheveldigher heer
licheit **E**nde dinen eersamen
ende wahren soon **E**nde den twe
ster den heilighen gheest **O** u
xpistus cominc d' glorien **O** v
biste des vaders ewighe soen **O**
oe du om te verlossen den mens

sche hem annemen woude ont
saghestu niet o' ontfouwen li
chaem **A**lstu verwonnes den
enghel des wdes so vp dedes den
ghelouighen die rike d' hemele

Ov litted tot gods rechterhant
in die glorie des vaders **M**en ge
louet dy te wesen een toecomende
rechter **O**an om bidden wij di
help dinen diemen die du mit di
nen duerbaren bloede heues ver
lost **L**aetse begaueet werden
mit dinen heilighen in die ewige
glorie **H**ere maect ghelont
dijn volck ende benedie dyn erf
nisse **E**nde berethse ende ver

43
hoghetse tot in ewichheit. **U**e
taghe benedien wy dy. **E**nde lo
uen dinen naem ewelich ende
vmmere meer. **G**herwaerdighe
dy here ons te behueten desen da
ch sonder sonde. **O**ntferme dy
onser here ontferme dy onser.
Ome ontfermherticheit werde
vp ons als wy in dy ghehoep
hebben. **I**n dy here heb ic gheho
ept en laet mi niet sarnelich con
fusus staen in ewichheit. **U**likel
Oie here sal han helpen mit se
nen aeghelichte. **E**nde in mids
han sal god bliuen ombeweget.
Andes.

God wil dencken
in mine hulpe
heer tot mi te hel
pen haeste **G**lo
rie sy den uater **A**ls was
Die heer heuet gheugneert
ende heuet anghedaen die
scoenheit hi heuet anghetoghe
die macht ende heuet hem omge
gort **H**i heuet gheuest dat om
begrip des aertrikes dat niet en
sal beweghet werden **B**ereit is
dijn stoel van toe van ewicheit
bistu **A**p gheheuen hebben
die vloeden heer vp gheheuen
hebben die vloeden haer stemmen

64
Ap gheheuen hebben die vloet
ten haer vloepen mit stemmen
veeler wateren. **W**ondlike sijn
die vheffinghe des meers wond
liken is die heere inden hoghen.

Ome ghetugghen sijn alte ghe
louelich worden dinen huse betu
emt heilicheit in landheit d' dage

Gloue sij ten vader. **A**ls wa
inden beghinne. **psalm.**

Hoe tot gode al aertlike vol
hertelike blyscap dien ten
here in vreuden. **I**ngaet voor sij
aensichte mit hogher vrolicheit

Weet dat die here god is sijn he
uet ons ghemaect ende wonen heb

ben ons seluen niet ghemaect.

Wan sijn volck ende scape sijnre
weiden gaet in sijn poorten mit
belieninghe in sinen breiden inganc
mit louesanghe beliet hem.

Iouet sinen naem want die he is
siet in ewichheit is sijn ontfermt
heit ende van gheboorten tot ge
boorten sijn waerheit. **G**lorie si
ten vader. **A**ls was inden. **ps**

God mijn god van dattet ee
rst beghint te lichten wa
ke ic in di. **M**ine siele dorste na
di hoe menichuondelich begheer
te di mijn vleisch. **I**nden wue
sten lande daer gheen water en wa

45
tan verscheen ic dy als in heilige
begheerten vp dat ic saghe dine
cracht ende dine glorie. **W**ant
beter is dine ontfermherticheit
bouen leuen mine lippen sullen
dy louen. **A**ldus sal ic dy bene
dien in minnen leuen ende in di
nen naem sal ic vp heffen mine
handen. **A**lse mit sineer en mit
vetticheit werde vuult mine sie
le ende mijn mont louet dy mit
hogher iuolicheit. **A**ldus wa
ic dyns ghedachtich vp minnen
bedde in dy wil ic vroe eerst tenc
ken want du mijn hulper heue
gheueest. **E**nte onder dat deesel

dijne vloeghelen sal ic v'wou
den an di aenhent mine siele
dij rechter hant ontfinc mi

Mer si sochten mine siele te
v'gheues ingaen moeten si in
dat nederste d'aerden ghegheue
worden si in dat nederste d'aerde
si sullen weiden als d'vossen deel

Oie comt sal hem vbliden in
gode alle die in hem sweeren sullen
ghelouet wden want die mont
d'quaetsprekers is bestopt

God ontferme di onser en
benedie ons syn aensichte
in licht hy vp ons ende ontferm
onser **O**p dat wy maertike

46
bekennen dinen wech ende onder
alle volke dyn heil. **B** elien mo
et dy god dat volck dy moeten be
lien alle volken. **H** em vbliden
ende hoghe vinvouden hem die ge
neene luden want du rechtet dat
volck in ghelicheden ende die ge
mene luden vpd'aerden ledestu.
B elien moeten dy god dat volc
bdiien moeten alle luden dat aer
trike heuet sine vrucht gheghe
uen. **O** ns moet ghebenedien
god god moet ons ghebenedien
ende hem moeten ontfien alle eynd
ten van aertlike. **G** lorie sy den
vater. **A** llt was mien.

Benediet den he alle wke
tes hen louet ende ouer
hoghet hem in ewichheit. **B**e
nediet den here ghen enghelen
heeren benediet ghen hemelen
te here. **B**enediet den here ghen
wateren die bouen den hemelen
sint benediet den here alle crichte
tes heern. **B**enediet den he son
ne ende mane benediet den here
ghen sterren des hemels. **B**ene
dietet den he alle reghen ende tou
we benediet alle gheesten gods
ten here. **B**enediet den here
vuer ende brant benediet den he
coude ende somer. **B**enediet tou

47
we ende ripe den he benediet den
heir vorst ende coute **B**enediet
ns ende snee den heir benediet na
cht ende dach den heir **B**enediet
den heir lucht ende duisternisse
benediet den heir blize en wol
ken **G**hi aerde benediet den he
louet ende ouerhoghet hem in e
wichheit **B**enediet ghi berge
ende houelen den heir benediet de
heir al dat groeyt in aerde **B**
enediet ghi fonteynen den heir
benediet ghi meeren en vloeden
den heir **B**enediet den he ghi
waluisschen ende alle dat beweert
inden water benediet den heir

ghn voghelen des hemels. **B**
enediet den here alle beesten ende
vee benediet den here sonen d' me
schen. **B** enediet israhel den he
louet ende ouerhoghet hem in
ewichheit. **B** enediet den he ghn
priesteren des heren benediet den
here dienien des heren. **B** enedi
et ananya azaria mysaël den he
louet ende ouhoghet hem in ewi
cheit. **B** enediet den here ghees
ten ende sielen d' rechtuaerdighen
benediet den he ghn heilighe oet
moedighe van herten. **B** enedi
en won den vader ende den soon en
den heilighen gheest louen won

48
ende ouhoghhen wi hem in ewi-
chheit. **G**hebenedyt is die here
inden firmamente des hemels
louelich ende hoghe gheert en
ouerhoghet in ewichheit. **ps.**

Louet den he ghewant hemelen
louet hem inden hoghen. **L**ouet hem alle sine en-
ghelen louet hem alle sine crach-
ten. **L**ouet hem sonne ende ma-
ne louet hem alle sterren en lichte.

Louet hem ghewant hemelen der
hemelen ende die wateren die bo-
uen die hemelen syn moeten loue
den name des heren. **W**ant hi
sprack ende sy syn ghemaket hy

gheboot ende sy syn ghescapen

Hij sette se ewelich in ewichheit
hy sette tghebodt dat niet achter
bluen en sal **K**ouet den he ghi
vander aerden heymelike weghe
ond der aerden ende alle affgion
den **V**uer haghel is snee wint
d'waghen die werken twoert os
heren **B**eyghen ende alle houe
len vruchtbaer hout ende alle ce
dar boem **B**eesten ende alle vee
serpenten ende alle voghelen ghe
uedert **C**onninghen van aertli
ke ende alle volck printen ende al
le rechteien inder aerden **I**onge
ende magheden oude ende iongen

49
moeten louen den naem des heren
want sine naem allene vhoget
is. **S**ijns waerdeliken beliens
dats bouen hemel en aerde sijns
volcs hoorn heuet hy vhoghet

Louesanghe alle sinen heilige
den kinderen van israhel ende den
volke dat hem ghenaket. **ps.**

Singhet den heren nye sanct
sijn lof is ind heiligh vga
terminghe. **I**srahel vblite hem in
dien die hem maecte en die doch
teren van sion hoghe vurduten
in haren cominghe. **S**ij moeten
louen sinen naem in eendracht
ghen vlamende sanghe ind bon

ghen ende inden Santoer singhe
In hem **W**ant ten he wel beha
ghet in sinen volke ende die sacht
moedighe heuet hi vhoghet in
salicheit **I**n glorien ende in ee
ren sullen hem die heilighen ho
ghe vruuden ende in haeren slaep
cameren sullen In hem vbliten

Die hoghe vreude gods in haer
ende an beiden siden lindenende swa
erden in haeren handen **O**m vor
ake te doen inden gheslachten en
om te berispen die ghemene lu
den **O**m te vmaen haer coninge
in voetbanden ende haer edelm
ghen in pseren hantbanden

50
Op dat sy toen moghen in hē
dat bescreuen gherechte dese glorie
is alle sinen heilighen. **ps.**

Louet den hē in sinen heilige
louet hem inden firmame
ten synre crachten. **L**ouet hē
in synre crachte louet hem in me
michuoudicheit synre grootheit.
Louet hem inden ghelude der
basimen louet hem in snaren en
in harpen. **L**ouet hem in bon
ghen ende meendrachtighen vla
menden sanghe louet hem inden
santoer ende in organen. **L**ouet
hem in welludende cymbalen d'
volgheliker blyscapen alle geesten

louet den he **G**lorie sy den vader

Alt was inden beghinne **an**
tissen **O** wondlike vateringe
scoeper des menscheliken ghesla
chtes die ontfint den leuenden
lichaem ende ghewaerdichte he
ghebozen te van eenre ioncfou
wen ende is voort gecomen in
sche sond' mans toe doen ende
heuet ons ghegeuen sine godh
O Glorioso vrouwe **ymme**
bouen die sterren hoghe
die dy vorliende sciep die ruste
in dynre woninghen ende du so
ghetes hem mit dinen heilige
borsten **O** at ons eua drouich

51
nam dat gauestu wed' mit' ho
gher vrucht' vp dat sij diemē be
screit in hoedheit' gaen so bistu ge
maect een hemels venster. **O**u
des hoghen conincs dore des lich
ten blinkende poorte ghy' v'los
sede' volck' v'blint' v'om' fleurē dat
ons' ou'nds' hant' ghegeuen is.

Glorie sij di' heere die gheboren
biste vand' maghet' mitten vad'
ende den heilighen geest' in ewe
liker ewichheit' amen. **capittel**

Als een wijnwinck droechte
vrucht' d' sueticheit' des ro
ken. Ende mijn blomen waren
vruchten d' aerden ende d' eerlich

Gode segghe wi danck **vsikel**

God verwoesse ende wtuoesse
ende wetse wonen in sinen tab

Gnakel **benedictus**

Hebenedyt si di he god
van israhel want hi sin volck
gheuant en vloset heuet **E**n
hi heuet ons vp gherecht den ho
ren d' salicheit in dauids huus
sims kints gheslachte **A**ls hi
ghesproken heeft wten monte
sime heiligher propheeten die va
beghin d' werelt gheweest hebbe
Heil van onsen vianden ende
van alder gheerne handen die os
haten **O** in te doen ontfermh

72
ticheit mit onsen vaderen ende
te ghedencken sinne heiligher
beloeffenissen. **O** en eet die hy
zwoer tot abraham onsen vad
dat hy ons hem seluen gheuen
woude. **A**p dat wy sond' anet
blost vanden handen onser vian
ten hem dienen souen. **I**n hei
licheit ende in rechtuaerdicheit
vor hem all onse daghen. **E**n
du kint du biste een prophete des
ouersten gheheten want du sulst
vonguen vor dat aensichte des
heeren om te bereiden sine weghe
Ae gheuen wysheit des heils
sinen volke in vlatemisse hore

sonden **M**itten brinnensten d'
barmherticheit ons gods dan
meete heuet hi ons gheuant die
vten hoghen vp ghegauen is.

Inlichte hem die insitten in
duusternissen ende in sarme des
dodes te leyden onse voeten inden
wech des vreten **G**lorie in den
vader **A**ls was inden **antiffen**

Eersame ioncfrouwe en ewe
like gods moed' maria du wor
des waerdich den here d' engelen
cominc te draghen ende hem te so
ghen emghe ioncfrouwe Ic bid
v ghedenck onser milde maghet
bidde vpin voor ons dat wi mit

53
Dinne hupen toe hemelinc w
dich werden. coll.

O Erleen barmhertighe god
hulpe onser crancheit dat
wi die dan gods moed en ma
ghet marien hoechemisse doen
ouermonds hulpe hare bede va
al onsen sonden moeten vpstaen
ouermonds onsen he ihu xpm
dinen soen die miti leuet ende
regneert in eenicheit des heilighe
geests een god eweliken sonder
eynde. amen. **G**enedien wij de
here gode segghen wi danck. **A**l
le ghelouighe sielen moeten rus
ten in vreden. amen.

God tot prime
waltencken in
mine hulpe Ihe
tot mi te helpen
haeste **G**lorie sy den vader en
den sone ende den heilighen geest
Alt was inden beghyne **ymē**
O kiste coninc alre guetertie
renste besitte onse herten
vp dat wy tot alre tyt dy behoer
like loue gheuen **G**hedencke
meester d salicheit tattu hier te vo
ren an naemste een gheymēte ons
lichaems vand ombeylder ma
ghet **M**aria moed der genade
moed der ontfermherticheit be

54
soerme ons vor den viant ende in
der stoncke des totes ontfanghe ons

Gloue sy di heere die ghebooren
buste uand' maghet mitten vader
en' mitten heilighen gheest eweli
ke sond' ende amen. **psalm**

Votten heere riep ic als ic bedro
eft was ende hy verhoerde

in **H**ere blossen mine siele vande
quaden lippen en' vand' valscher
tonghen

Wat salmen di ghe
uen of wat salmen di voer setten
tegens die valsche tonghen **S**mit
pe pilen des machtighen mit ver
duenten colen **A**ch my wat mi
ne ellendighe wandringhe is v

lenghet ic heb ghewoent mit die
die in cedars tabernakel woenden
mijn hiel was alte zeer wonende i
ellenden. **M**ettien die den vrede ha
etten was ic vreedsam wanneer
ic hem an sprach soe aenvochten
sijn mi to vghewes. **G**lorie sijn den
vader. **A**ls was. **psalm.**

In den begheeren heb ic vp ghe
heuen mijn oghen dan mi
hulpe of comen sal. **M**ie hulpe
coemt uanden here die ghemact
heuet hemel ende aerde. **I**n en
sal niet gheuen dinen voet in bewe
gtinghe noch hem en sal niet va
ken die die behuet. **O** here be

huet di die he is dine bescermin-
ghe vp dinre rechterhant. **O**n
en sal die sonne niet vnen des da-
ghes noch die mane des nachtes

Oie here behuede di van allen
quate die here moet behueden di-
ne siele. **O**ie here behuede dinen
inganck ende dinen wtganck va-
nu tot in ewicheit. **G**lorie sijte
vader. **A**ls was inden beginne.

Iben verblint in desen. **ps.**
die mi gheleghet sijn wy sal-
len ingaen mit huus des heren.

Onse voeten stonden in dine wi-
de salen hemelsche iherusalem.

On buste iherusalem die ghetim

merit wordes als een stad wel
ker ghemeenscap te gad is in
een einch een **W**ant dan syn
vp ghetommen die gheslachte
des heeren die ghetughen van i
rahel om te belien ten naem des
naem des heeren **W**ant dan
die stoelen int gherechte sullen sit
ten die stoelen syn vp dauids hu
Bid die ten vrede syn iherusa
lem ende oueruloedicheit sy den
ghenen die dy minnen **O**uer
mids dynre cracht moet vrede
vden en ouuloedicheit in dine
toornen **I**herusalem om mi
ne broeden ende om mine naeste.

heb ic vrede van dy ghelproken

Glorie sij den vader. **A**lt w
as inden beghinne. **antiffen.**

Ooe du onsprekken wordes
ghebooren vand' maghet doe w
den buult die scrifturen. du qua
mes ned' als die reghen in die
huut vp dattu salich maken sou
des tes menschen gheslaches di
god louen wy. **capittel.**

An aenbeghinne en von
die werelt ben ic ghelape
ende totter toecwemend' werelt en
sal ic gheen eynde nemen ende in
der heiligher woninghen dien
de ic von hem. god louen wy.

respons **X**riste leuende gods
soon ontferm di onser. **D**ie gebo
ren biste uand' maghet mariē
ontferm di onser. **G**lorie si de
vader ende den sone ende den heilighen
gheest. **C**riste des leuendi
ghen gods soon ontferm di on
ser. **Psalm** **A**dien dattu kinnt
bareste bleuestu maghet ombe
uileet. **B**idit voor ons heilighe
gods moeder. **T**woert is ghe
worden vleische ende heuet in
ons ghewoent. **B**idit voor ons
heilighe gods moeder. **collect**

Hier god wi bidten di dat
tu dine ghenade stortes

in onsen sinnen. **O**p dat wy die
 uandes enghels xpristi dyns
 soens menscheit bekennen mit
 synre passien ende cruce totter
 glouen synre vpuerstantnisse
 moeten wden gheleit die mit
 leuet ende regneert in enicheit
 des heilighen geests een god in
 ewicheden amen. **B**enedien
 wy den here gode segghen wy
 danck. **A**lle ghelouighe sielen
 moeten rusten in
 vreden amen.
God wil. **tercie**
 dencken in minne
 hulpe. **H**ere tot mi te helpen.

haeste **G**lorie sy den vader en
den sone ende den heilighen ge
est **A**lt was inden beghinne

O kuste commt alre **ymme**
guedertierenste besitte on
se herten vp dat wy dy tot alre
tijt behonlike loue gheuen

Ghedencke meester d' salicheit
dattu hier te voren an naemste
ene ghetiente ons lichaems
vander ombeudester maghet

Maria moeder d' ghenaden mo
eder d' ontfermherticheit bescei
me ons vor den viant ende mo
stonde des Todes ontfanghe ons

Glorie sy dy here die gheboore

biste vand maghet mitten va
 der ende mitten heilighen ghe
 est eweliken sonder einde ame

U Otti vñief ic mijn **ps**
 oghen die dair wonen in
 den hemelen **E** ich als die o
 ghen d' knechten inden handen
 honre heeren **A** ls die oghen
 d' deernen in die hant honre v
 ouwen also sijn onse oghen tot
 onsen here wanneer hy onser
 ontfermt **O** ntferme dy on
 ser here ontferme dy onser ro
 ant wy seie vñult sijn mit
 smaetheden **W** ant seie ver
 uult was onse siele lichter te

den oueruloedighen en vsmā
demisse den houaerdighen **G**lorie
in den vader **A**lt was

Want en hadde die he **ps**
in ons niet gheweest al
soe spreke nu israhel want en
hadde die he in ons niet ghew
eest **O**oe die luden vp stonden
legghen ons in hadden ons in
auenturen leuende vslonden

Ooe haer verwoedinghe he
vp ons verterenden do had ons
in auenturen twater in vslon
den **E**ne beke ghinc onse siele
ouer in auenturen onse siele
had ouerghedaen een onidrach

lich water. **G**hebenedyt sy
 die here die ons niet en gaf in
 vanghemissen hore tanden
Onse siele is verlost als een
 musche vanden stricke d' iaghers
Dat strick is te wreuen en wy
 sijn verlost. **O**nse hulpe is in
 den name des heren die ghema
 ket heuet hemel ende aerde. **G**lo
 rie sy ten uad. **A**lt was. **ps**
Die betrouwen inden here
 als die berch sion hy en sal
 niet wten beweghet ewelic die
 dan woent in iherusalem. **B**
 eyghen sijn al om ende om hem
 die he is al om ende om hem va

nu tot in ewicheit. **W**ant di
e here en sal niet achter laten die
roede d' sondaren vp dat weghe
uallen deel d' rechtuaerdigher vp
dat die rechtuaerdighe han hat
niet wt en reiken totter boosheit

Here toe wel ten gueten ende
ten rechten van herten. **M**er die
af neighen saltu here brenghen
mit dien die boosheit werken
viele sy vp israhel. **G**lorie sy
den uad. **A**ls was inden begin
ne. **antisse** **W**akenmen dat
die wornen busch die moyses
sach onuerbrant was dine loue
like maghetom gods moed bid

60
te von ons. *Capittel.*

Ende aldus ben ic gheueft
in syon ende in die heilighe
stadt heb ic oec gherust ende in
iherusalem is mine macht god
in gheloeft *respons.* **M**et dinne
ghedaente ende met dinne scoen
te. *Sich toe vromelich ganck vo
ert ende regnere mit dinne scoen
te.* **B**lorie in den uad' ende te scoen
ende den heilighen gheest. *azet
dinne scoente ende met dinne ge
daente* *vsikel.* **W**et ghestort
is die gutae in dinen lippen.
Dan om heuet di god ghebene
dyt in ewichheit. *collect.*

Reyke ons dyn rechtterhant
ouermids bede d' heiligh
maghet maeren. sent in ons
dyn hulpe dynre cracht ouer
mids onsen here ihesum xristu
Amen. **G**enedien wy den he
gode segghen wy danck. **A**lle
ghelouighe sielen moeten ruste
in vreden amen. **Sexte.**

God wil dencken in
minne hulpe. **H**eer
om mi te helpen
haeste. **G**lorie sy
den uad. **A**ls was. **yumen**
Alsste comick alre gueder
tierenste besitte onse herte

61
op dat wi di tot alre tijt behou-
like loue gheuen **G**hedencke
meister der salicheit dattu hier te
voren an names een ghedaente
ons lichaems vand' ombeuleter
maghet **M**aria moed' ter ge-
naden moed' der ontfermhertich-
eit bescerme ons von den viant
en ind' stonde des todes ontfange
ons **G**lorie sy di he die ghebo-
ren biste vand' maghet mitten
vad' ende den heilighen gheest ewe-
liken sond' einde amen **psalm**

In dien dat die heer omkeerde
die gheuaghensse sion sy
wi gheworten als ghewoeste lu.

de **O**oe is onse mont' buult
mit bliscapen ende onse tonghe
mit hogher vrolicheit. **O**oe
sullen sy spreken ond' die heyde
die here heuet grotelich mit hem
ghedaen. **O**ie here heuet grote
lich mit ons ghedaen ende wi sy
blide gheworden. **H**ere keer om
me onse gheuaghemisse als die
ruier vanden suden wint. **O**ie
in tinnen slapen sullen in hogher
vrolicheit mayen. **G**aende ghy
ghen sy ende scryden ende worpe
haer saet. **M**er toecomente sul
len sy wed' comen mit hogher vro
licheit brenghende haer hant vol

62
Glorie sy den vader **A**ls w
as inden beghinne **psalm**

Waert dat die here met en
tymmerde thius te vghen
ues hebben sy ghearbeit die dat
tymmeren **W**aert dat die he
met en hoede die Stadt te vghen
waert sy diese hoet **O**mmutte
is ons vp te staen vor ticht staet
vp na dien dat ghy ned sattet ghy
die eetet dat broot des vrouwen.

Want die here gheuet te slaep
sien gheminden liet dat erue des
heren des soons loon vrucht des
bukes **A**ls die pilen in des ma
chtighen hant also syn die sonen

d' gheenre die wtgheslaghen sijn
Salich is die man die van dese
sijn begheerte vuuilet heuet hy
en sal niet confus wden als hy
sinen vianden toe spreken sal in
poorten **G**lorie sy den vader ende
den sone **A**lt was inder beghine
Salich sijn alle die **psalm**
ghene die den here ontfien
ende die wandelen in sine weghen
Want du den arbeit dinne ha
den sulste eeten salich bistu en wel
sal dy wesen **D**ijn wijf sal sijn
als een oueruloepende winnstock
in den sijden dyns huses **D**in so
nen sullen sijn als ionghe sprute

63
d'olue boem al om en om dinn
re tafelen. **S**iet aldus sal wer
den ghebenedyt die mensche die
den here ontfiet. **D**ie he wt sy
on ghebenedie du ende du moetes
sien die goede van iherusalē alle
die daghe dyns leuens. **E**nde
du moetes sien die sonen dinn so
nen vrede sy vp israhel. **G**lorie
sy den uad. **A**lt was mē be
ghinne. **antiffen** **I**esses wortel
heuet ghegwoeyt wt Jacop is vp
ghegaen een sterre een maghet
heuet ghewonnen den ghelont
Emaker. **Capittel**
In te in dat gheeerde volck

ben ic ghewortelt ende des volcx
erue is in den deelen myns gods
ende in die volheit d' heilighen
is mijn onthout. gode segghen
wij danck. *respōs* **W**t is die
gracie ghestort in dinen lippen
Dan om heuet di god ghebene
dijt in ewichheit in dinen lippen
Glorie sy den vader ende den sone
ende den heilighen gheest. wt ge
stort is die gracie in dinen lippen
vsikel **D**ie here sal han' helpe
mit sinen aensichte. **E**n in mids
han' sal god bliuen onbeweghet
Here verhoere mijn ghebet. **E**n
mijn roepen come totti.

O Erleen ons almachtighe
god een ondstant onser
aantheyt vp dat wy die der alre
salichster moed gods marië hoe
ghemisse begaen worden gheer
mighet van all onsen sonden **O**
uermonds onsen here ihu xpus
tum amen **G** enedien wy den
here gode segghen wy danck **A**
lle ghelouighe sielen moete rust
ten in vreden amen **Noen**

God wil dencken
in mine hulpe
Here om mi te he
lpen haeste **G**
lorie in den vad **A** **W**as

O Kuste cominck **vinnen**
alre guedertienste besit
te onse herten vp dat wy di tot
alre tyt behoorlike loye geuen
Ghedentke meester d' salicheit
dattu hier te voren an names
een gedaente ons lichaems van
der ombeuileter maghet **M**a
ria moed' der genaden moeder d'
ontfermherticheit besceyme ons
vor den viant ende ind stonde
des doots ontfanghe ons **G**lo
rie sy di he die gheboren biste
vand' maghet mitten uad' ende
mitten heilighen gheest eweli
ken sonder einde amen.

An mynre ioghet hebbe
sy mi dicwyl wtgheuoct
ten ende sy en vmochten mi niet
Op minen rugghe tymeiden
die sondaren sy verlenghede han
boosheit **O** ie rechte here sal
die necken d' sondaren te smiden
confuus moeten sy vden ende ke
ien moeten sy achterwaert alle
die lion hebben ghehaet **E**i
moeten vden als d' deker hoo
dat eertment maeyt vdrive is
An welken hy syn hant en
vuult met diet diet maeyē sal
noch sinen scoot die hant vol v
gaderen sal **E**nde sy en seiden

met die daer ghinghen die bene-
dixie ons heeren sij vp v wy bene-
dien v inden naem des heen **Glo-**
rie in den vader **A**ls was inden

Beghinne **psalm**
Hie vanden diepen heb ic
ghevopen totti o here vhoere mijn
stemme **O** me oren moeten toe-
horen in die stemme mijns bidtes
Ostu die boesheit vhoudes here
o he wie sal dat liden moghen
Want bi di is ghenadicheit
ende om dine ewe verbeide ic di
here **I**n sinen woerden heuet
mine siele vdraghen mine siele
hopede inden here **A**nd mette

66
tijt wachte totter nacht hopede
israhel inden here **W**ant bñtē
here is ontfermherticheit ende bñ
hem is ouervolle blossomghe **E**
nde hy sal blossen israhel van al
synre boosheit **G**lorie sy den va
der **A**ls was inden beghinne
Here myn herte en is **p**salme
met vheuen noch myn oghe
en is met verhouaerdicht **N**o
ch ic en hebbe niet ghewandelt in
grooten dinghen noch in wonder
liken dinghen bouen mi **E**n
ist niet dat ic oetmoedelijc ghe
sinaet en hebbe mer ic hebbe v
heuen mine siele **A**ls dat ghe

speende kint vp sijne moed al
so ist wedigheuen in mine siele

Isaiah moet hopen in den heere
van nu tot in ewicheit. **G**lorie
in den uad. **A**lt was. *antiffe.*

Dich maria heuet ons den ghe-
contmaker ghewonnen dien Jo-
hannes sach en sprekende riep liet
dat lam gods liet die draghet die
sonden d'weelt. *capittel.*

Ic ben vhoghet in den berch
die libanus heet als een ce-
dr' boem en als een cypresse boem
in den berch van sion. ende ic ben
vhoghet als een palm boem in
arces. en als een rose plante in

67
Merco god in ghelouet **respons**

God sal han helpen mit sinen
aensichte. Ende in mids han sal
god bliuen ombeweghet mit sine
aensichte. Glorie in den vader ende
den sone ende den heilighen gheest.
god sal han helpen mit sinen ae-
sichte. **likel** **G**od vcoesse en wt
vcoesse ende doesse wonen in sine
tabnakel. **coll**

God ewich ende almachtich
die vaders den heilighen
gheest siel ende in o glorioser ma-
ghet marien von ghemaect ende
von bereit heues vp dat een wa-
erde woninghe dijn soons vdiene

te te wden. ghif ons die hem va
hanre hoeghemisse vbliden dat
wij oimids hanre bete van alre
anetelicheit ende vanden ewige
wde moeten vloft wden. oimids
onsen he ihu xpi amen. **G**e
nedien wij ten here. gode segghe
wij danck. **A**lle ghelouighe lie
len moeten rusten in vreten ame

God wilt **v**esper
dencken in mine
hulpe. **H**ere om
mi te helpen haet
ste **G**lorie si ten uad. **A**lle

Dwas mit beghinne
Ie he seide minnen here.

68
sitte tot minne rechter hant **T**ot
ic sette mine vianden tot enē voet
scamel dinne voeten **E**n wete
dinne macht sal die hē seynē wt
sion wes in mids dinne vianden
Metti is beghin inden daghe dñ
re macht dñ d' blenckinge d' hei
lighen uten buke von lucifer heb
ic dñ ghewonnen **O** ie hē sivoer
ende het en sal hem niet beiduwe
du bist priester in ewichheit na die
ordinantie van melchisedech **O**
ie here heuet cominghen ghebroke
tot dinne rechter hant inden dage
tes torens **H**i sal rechten in die
gheslachten hñ sal vullen die ne

deruallen en in veel luter lande
sal hi die houeden te gader slaen
Aten beke sal hi inden weghe
drincken dair om sal hi vhoghe
dat houet. **G**lorie in den vader
ende den sone. **A**lt was *psalm*

Louet ghy kinderen den here
louet den naem des heeren.

Die naem des heeren si ghebene
dnt van nu tot in ewichheit. **A**a
der sonnen vp ganck tot haven ne
ter ganck so is louelich die naem
des heeren. **H**oghe bouen alle vo
lck is die here ende sine glorie is
bouen den hemelen. **W**ie is als
onse he god die inden hoghen wo

69
ent ende die ned' dinghe ansiet
inden hemel ende in die aerde.

Hij vpijct vand' aerden te br
ootbidder ende vanden sike vp
recht hi den armen. **V**p dat hi
hem sette mitten vorsten mitten
vorsten sijnre luden. **O** ie wonen
doet den ghenen die onvruchtba
er is inden huse ende maectse een
bblide moed' mit vele knuten.

Glorie si den vad'. **A**lt was

Ic ben verblint in desen. **ps.**
die mi gheseghet sijn wi sul
len gaen mit huus des heu'. **O**n
se voeten stonden in dinen witten
salen hemelsche. **O** u biste iheru

salem die ghetiminert wordes
als een stadt welker ghemeenſca
pe te gad' is een einch een **W**at
tan ſijn vp ghedommen die ghe
ſlachten des heeren die ghetughe
van yſrahel om te belien den naē
des heeren **W**ant tan die ſtoe
len mit gherechte ſullen ſitten die
ſtoelen ſijn vp dauids huus **I**
dt die ten vrede ſijn iheruſalem en
ouuloedicheit ſij den ghenen die
dy minnen **O** uids dymre
cracht moet vrede wten ende ouer
uloedicheit in dinen toorne **I**
heruſalem om mine broederen
ende om mine naelſten heb ic vre

70
te vanden ghesproken **O** in des
heeren huus ons gods heb ic ghe
te dinghen den ghelocht **G**lorie
syn den vader ende den soen ende den
heiligen gheest **A**ls was

Waert dat die here **psalm**
met en trimmerde thuius

te verghenes hebben syn ghearbe
tet die dat trimmenen **W**aert

dat die he met en hoede die stadt
te vghenes waert hy diese huet

Onnut is v op te staen voer dat
licht staet op na dien dat ghy ne

der sittet ghy die etet dat broot des
winnen **W**ant die here ghe

uet den slaep sinen gheminde liet

tat enue des heeren des soons loen
vrucht des lichaems **A**ls die
pilen in des machtighen hant
also syn die sonen d' gheene die
wtgheslaghen syn **E** alich is
die man die van telen sine begheerte
vuillet heuet hy en sal niet
confuus wden als hy sine vian
den toesprenken sal in d' poorten
Glorie sy den vader **A**lt w
as inden beghinne **psalm**

Louet iherusalem ten heere
louet sion dinen god **W**
ant du heues toe gheuest die slo
telen dijner poorten hy heuet ge
benedyt dine sonen in di **D**ie

71
vrede gheset heuet dinen eynden
ende van vetticheden des weydes
saet hy di. **O** ie wtsendt sine sp
rake d'eerten snelliken loept sine
reden. **O** ie den snee gheuet als
wolfe ende den neuel stoept als
assche. **H** y wtsendt sin cristall
als een sticke broets wie mach hy
onthouden vanden aensichte sin
couden. **H** y sal wtsenden sin wo
ert ende salse smelten sin gheest
sal blasen ende die wateren sullen
vloeyen. **H** y kundighet sin wo
ert Jacop ende sin gheuechte israh
el. **A**ldus en heuet hy niet ge
daen allen gheslachten ende sin

gherechte en heuet hy hem niet
gheopenbaert. **G**lorie sy den
uad. **A**ls was inden beghin
ne. **antiffe** **H**eilighe moeder
ente mannes onkundich glorio
se coninghinne d'werelt bidt vo
er ons ten heere. **Capittel**

In allen dinghen heb ic ruste
ghesocht ende in des heren eue
salic wonen. doe gheboet ende sey
de mi die scerper. alre dinghen en
die mi sciep die ruste in minne wo
ninghen. god sy ghelouet

Alle liefste maghet xristi.
werkster d'zogheden bren
ghe hulpe den onghewillighen

Help vrou dien die altoes totti
 wpen. **W**ant wij mit gwoet
 heden d' sonden ghedruct worden
 ende niemant en is die ons helpt.
Help vrouwe dien die altoes tot
 ti wpen. **G**lorie sy ten uad' en
 den soon ende den heilighē gheest.
Help vrouwe dien die altoes tot
 ti wpen. **ymmen.**

Ghegruet bistu sterre des me
 ers hoghe gods moeder en
 altoes maghet salighe poerte des
 hemels. **O** u names die gruiete
 van gabriels monde vast ons in
 vreden die ten naem eua omkeer
 des. **O** ntbinde die banden der

sculdighen brenghe voert dat
licht den blinden vdrif ons qua
etheden ende eysche ons alle goet

Gewile tattu bist een moeder
hy neme ouermids dy dat ghe
bet die om ons dyn kint welen
wilde **O**ndlinghe maghet
ond allen sachtmoedich make os
van sculden ontbonden sachtmoe
dich en kuusch **V**erleen een
puer leuen make den werch seker
vp dat wy ihesum siende altoes
mitti vbliden **L**of sy gode den
vader den ouersten xristo wondich
et den heilighen gheest eer drie
uondich ende enich **amen**

73
Vlick **B** idt voor ons heilighe
gods moeder. vp dat wy waerdich
wden ter gheloesten xristi.

M ine siele grootmaket den
here **E** nde myn gheest
heuet hem hoghe vruutet in go
te minnen heilgheuer. **W** ant hi
heuet anghesien die oetmoedicheit
sijnre deernen liet dar om sullen
in salich heten alle gheslachten.

W ant hi heuet in grote dinge
ghedaen die machtich is ende sine
heilighen name **E** nde sine ont
fermherticheit is van gheslachte
tot gheslachten dien die hem ont
lien **H** i heuet macht ghetue

in sinen armen hy heuet vstweert
die houaerdighe mit gherencke
syns herten **H** y heuet of gheset
die machtighe vanden stoele ende
heuet vhoghet die houandighe
oetmoedighe **O** ie hongherige
heuet hy v uullet mit goeden en
die riken liet hy ydel **H** y heuet
ontfanghen israhel syn kint he
ghedochte synre ontfermhichheit
A ls hy ghesproken heuet tot
abraham onsen vader ende tot si
nen gheslachte van beghinne
G lorie sij den vader **A** lse was
inden beghinne **antisse** **H** eili
ghe maria com te helpen ten on

gheuallighen. help den cleynmoe-
 dighen. starke die cranchen sprek
 von dat ghemene volck. set v von
 die clerfchap. spreket von dat min
 ghe wiflike kunne. **H**ere ver-
 hore mijn ghebet. En mijn ropen
 come totti. **Collect.**

A Erleen ons he god dinen.
 diens des bidden wij di
 dat wij vbliden van ghesontheit
 d' sielen ende des lyfs. Ende dat wi
 oimds bede d' saligher maghet
 maren moeten wten vlost van
 teler ieghenwondigher droefheit
 ende moeten ghebruken die ewi-
 ghe bliscap. oimds onsen here

ihesum xpristum. Amen **H**e
vhoze mijn ghebet ende mijn w
pen come totti **B**enedien wi
ten here. gode segghen wi danck
Alle ghelouighe sielen moete
rusten in vreden Amen **Compl'**

Bkeer ons god on
se heilgheuer en
keer af dinen toren
van ons **G**od
wilt denken in mine hulpe **H**e
om mi te helpen haeste **G**lorie
in den vader **A**ls was **ps.**
Gherencke here dauids en
alle synre sachtmoediche
den **A**ls hy swoerden he ene

gheloefte louede hy **J**acops gode
Of ic gae in dat tabernakel min
 huus of dinnne vp dat bedde
 dat ond' mi ghelpreyt is **O**f ge
 ue ic slaep minnen oghen en mi
 nen oghebraeuwen vakinghe
Ende minnen dinnnegghen ru
 ste tot dat ic vinde den heir ene ste
 de enen tabnakel Jacops gode
Siet dese stadt ende tabernakel
 hoerden wy in effrata wy vonden
 se inden velde des woudes **W**y
 sullen in sinen tabernakel wy
 sullen aenbeden in die stede dar
 sine voeten stonden **S**tant vp
 heir in dine ruste du ende die ar

ke dinne heilicheit. **S**me priesteren moeten wden anghetaen mit gherechticheit ende dine heiligen moeten hoghe vuerden. **O** myn dauid dinen knecht en keiser met of dat aensichte dyns xpristi. **O** ie here heuet dauid ghesworen ende hy en sals niet acht laten vand vrucht dyns lichaems sal ic setten vp dinen stoel. **I**c dat dine kinderen mit mi houde myn vrbant en mine ghetughetse die ic hem leren sal. **E**ne hou sonen sullen in ewichheit sitten vp dinen stoel. **W**ant die he hereuet sion wtroczen hem tot

76
eenre woninghe. **D**it is mijn uil-
te in ewicheit hier wil ic wonen
want ic hebse wticozen. **E**ne
weduwe sal ic benediende benedie
sine armen sal ic vlaten mit bro-
te. **D**me priestere sal ic dede mit
heil ende sine heilighen sullen vro-
lich syn mit hogher vrolicheit. **D**
aer sal ic vro voert brenghen te ho-
ren dauids ic heb bereit een lanta-
ren mine xpristo. **D**me vianden
sal ic confus an doen ende vp hem
sal bloeyen mine heilicheit. **G**lo-
ue sy den vader. **A**lt was. **psalm**

Het hoe goet ende hoe vrolich
is te wonen broeters in een

Ghi die staet mit huus des hēn
inden breten inganghe des huus

Inden nachten boert vp uwe hā
den in die heilighen en benediet
den here **D**ie here moet v ghebe

nedien wt sion die hemel ende aerd
ghemaect heuet **G**lorie sy den
vader **A**lt was inden **antisse**

Mit vrolicheden laet ons begaē
die ghehueghemisse d' alre salichst
maghet marien vp dat sy von os
bidtet den here **ymmen**

Derschinich open wort die
poerte vprist gheuollet
mit volre gracen die comit ga
et dan don en sy bliuet besloten

77
als sy was van beghinne **E**n
mamer van hoghen licht is wt
d' maghets lael gheromen dat is
d' heiligher kerken brudegom
scepper ende gygant **X** priste
du biste dynre moed' eer en blif
ap ende allen ghelouighen een
onghemeten hope oimids dyn
re pinen dranch vsmelte onse so
den **G**lorie sy gode den vader
ende sinen enighen soon mitten
heilighen gheest nu ende inder ew
icheit amen **capitteel**

Als caneel ende balsam ghe
uende sueten wetk' also
gaf ic wke ende als wtlicoren

minre gaf ic wke d' sueticheit
gode segghen wy danck **o** **likel**

Da dien dattu kint baerste
bleuestu maghet ombeulect
gods moeder bidte von ons

O laeste he dinen knecht
na dinen woeren in vrede **W**
ant myn oghen hebben ghelie
dinen heilgheuer **O** ien du
beert heues von dat aenschijn
alre volken **E** en licht tot een
re openbarmghe d' heidenen en
tot gloriendyns volcs van israhel
Glorie sijten vad' **H**ut
was inden beghinne **W** en glo
rificeren dy heilighe gods moed'

tan xpus of ghebooren is make
ghelont alle dy glorificeren

Here ontferm dy onser **H**e
ontferm dy onser **H**ere ontfer

me dy onser **X**piste ontferm
dy onser **X**piste ontferm dy

onser **X**piste ontferm dy on
ser **H**ere ontferm dy onser **H**e

er ontferm dy onser **H**e ont
ferme dy onser **P**ater noster

Woert is gheworden vleisch
Ende heuet in ons ghewoent

Ghewaedighe dat ic dy loue
heilighe maghet **C**redo in de

um. Credo in spiritum **H**ere
vhoon myn ghebet **E**n myn

Here wilt vgheten die ver
sumenissen uw diemmen
vp dat wy oūmids bede d' moed
dins soens salich wden. die mit
ti leuet ende regneert in eenicheit
des heilighen gheests een god ewe
like sonter ende amen **H**ere
vhoze myn ghebet en myn wpe
come totti. **G**enedien wy den
he. gode segghen wy danck **A**lle
ghelouighe sielen moeten rusten
in vreden. amen. **W**ater nostra
Aue maria. **I**es al wt.

Dit sijn die
·vn· psalmen·

Ex in dinn
vbolghen-
heit en straffe

in met in dinen toerne en be-
rispe in met **O**ntferme dī
minne here want ic cranch bin
make in ghelont want alle
minne ghebeente sijn mede ghe-
stoert **E**nde mine siele is al
te seer ghestoort mer du here hoe
langhe **E**er dī omme here
ende treck wt mine siele make
in ghelont om dīne ontferm-
herticheit **W**ant en is in te

toten met die dinnre ghedenc
ken sal ende wie sal inder helle
dinnre belien. **I**c hebbe ghe
arbeit in minnen luchten ic sal
mijn bedde wasschen vp elken
nacht mit minnen tinnen ic sal
beghieten mijn ghespreide bed
de. **M**ijn oghe is van vbolghe
heit seve ghestoort ic ben verou
tet onder alle mine vianden.
Gaet alle van mi die boesh
werken want die here heuet
verhoort die stemme mijns scri
epens. **D**ie here heuet vhoort
mijn bidden hi heuet mijn ghe
bet ontfanghen. **A**lle mine

81
vrienden moeten hem saamen
ende veel zeer wden ghestoort sy
moeten om ghekeert wden en
saamen hem zeer snellike **G**lo
rie sy den vader. **A**lt was

Salich sy die ghene die
haer boesheit vghewe sy
ende haer sonden bedect sy. **S**a
lich is die man dien god ghene
sonde toe en gheuet noch droch en
is in sinen gheeste. **W**ant ic
ghesweghen hebbe so sy alle
mine ghebeente voutet als ic u
ep alden tacht. **W**ant tacht en
nacht is dyn hant vp mi be
swaert ic ben omghekeert in

innen iammer als die doorn
an gheueft wort. **I**c heb di
mijn ontbluen ende mijn ach
terlaten bekent ghemaect ende
mijn ongherechtigheit en heb ic
niet vborghen. **I**c sprac ic sal
mi weder in seluen den here be
liuen mijn ongherechtigheit en
du heues verghen dat tu onghere
oeffent ende onghereert bist in mi
nen sonden. **A**ls dese sal totti
een yghelic heilich bidden inter
tut datmen bidden sal. **O**chta
lyn inter groter oueruloet vele
wateren die totti niet en sullen
ghenaken. **D**u biste mijn toe

uerlaet mid bedroefinssen wel
ke bedroefens in al om belege
heuet mine hoghe weide wtne
in van dien die in belegghen

Ic sal di gheuen vstandens
se ende ic sal di leeren inden we
ch dan du ingaen sulste ende ic
sal mine oghen vp di vesten.

En wilt niet werden als een
paert of als een mule daer ghee
verstandensse binnen en is.

In enen helster ende in enen
breidel drucke haer wanghe die
totti niet en ghenaken. **M**ele
gheselen syn den sonnen berei
det mar die inden here hopen

dien sal ontfermhichheit al om
gaen **G**hi rechtuaerdighe v
blijt v ende seir vuerueghet v in
den heir ende alle ghi gherechte
van herten hoghelike verlaert
v **G**lorie sy den vader **psalm**

Heir in dinre vbolghent
heit en straffe mi niet en
in dinen toorne en berispe mi
niet **W**ant dine ghelcutte
steken in mi ende du hebste ghe
stadicht dyn hant v p mi **G**e
ne ghelonthheit en is in minen
vleische van ieghenwondicheit
dijns toorns gheen vrede en is
in minen ghebeente van ieghe

wondicheit minne sonde **W**ant mine boesheden sijn mine
 hoeft bouen ghegaen ende op
 mi belwaert als een zwan last
Mine luttiken sijn vuult ende
 vtoruen van ieghenwondich
 minne onwilsheit **O**nsalich
 ben ic gheworden ende ic ben ge
 comt al totten einde ende al den
 dach ghinc ic bedroeft **W**ant
 mine lenden sijn gheuult mit
 bespotten ende ghene ghesonch
 en is in minnen vleische **I**c be
 ghedruet ende ghenedert alte se
 ix ende ic ben biemmede vā luch
 ten minns herten **H**ey al mi

ne begheerte is voor di ende my
suchten en is voor di niet vbor
ghen. **M**ijn herte is in myn seer
ghestoort myn cracht heuet my
begheuen ende dat licht myn
oghen en is niet mit my. **M**ijn
vrienden en mine naesten ghe
naketen ende stonden ieghens my.
Ende die in bi waren stonde
verre van my ende die mine sie
le wtlochten die taden my mach
Ende die in quade dinghen
wtlochten die spraken ydelheit
ende tochten alden dach valscheit.
Mer ic als een toue en hoorde
niet en als een stomme die sine

mont met vp en luket. **E**nde
 ic ben gheworden als een men-
 sche die niet en hoort en als die
 ghene wederprake en heuet in
 sinen monde. **W**ant in di he-
 heb ic ghehoept ende du sulste
 mi vhoeren here mijn god. **W**ant
 ic sprack vp ghene tyt en
 moeten hem mine vianden vp
 mi bouen vuerden als mine
 voeten roten beweghen so spra-
 ken si vp mi grote dinghe. **W**ant
 ic in die slaghe der pinen be-
 reit ben ende mijn wec is al tyt
 in mijn aensichte. **W**ant ic
 sal voortkondighen mine boef-

heit ende sal om mine sonde ter
ken. **M**ine vianden leuen en
sijn ghestadicht vp mi en sijn
vmenichuoudicht die mi boes
selijc ghehaet hebben. **O** iem
quaet vor guet weder gheuen
die hebben mi afghetret wat
ic die guetheit na volghete. **E**n
beghit mi niet here mijn god en
en gae niet van mi. **O** encke
here in mijn hulpe mijn god
mijns heils. **G**lorie sy den
God ontferme dy minne
na dynre groter ontferm
herticheit. **E**nde na menich
uoudicheit dynre ontfermens.

sen delighe mine boesheit. **V**oertmeer wassche mi van mijn
reboesheit ende reynighe mi
van minen sonden. **W**ant ic
mine boesheit bekenne. en mijn
sonden sijn altoes ieghens mi.

Di allene heb ic ghesondicht
ende quaet heb ic vor di gheea
en op dattu gherechtuaerdicht
wordes in dinen woerden ende
op dattu verwintues alstu ghe
rechter wordes. **I**ch an want
ic in boesheiden ontfanghe ben
ende in sonden ontfenck mi mijn
moeder. **I**ch wanttu die w
heit ghemint heues du heues

in die onkundighe en vholen
dinghen dinn wijsheit gheop
penbaert. **O** v salte mi bespre
ghen he mit psopen ende ic sal
wten ghereinicht du salte mi
wasschen ende ic sal wit wten bo
uen snee. **O** v salte gheuen mi
nen horen blyscap ende vreute en
die oetmoedighe sullen seer uer
weuten. **E**er af dinn aensich
te van minen sonden ende delige
alle mine boelheit. **G**od scap
mi mi een ieyn herte ende den rech
ten gheest vernuwe mi minen
binnensten. **E**nde niet en we
rp mi van dinen aensichte en

86
dinen heilighen gheest en nem
met van mi **G**hif mi weder
die vreude dyns heilgheuers en
mitten vorsteliken gheest ghe
stadighe mi **I**c sal dine wege
ten bosen leuen ende die di met
en oeffenen sullen totti bekeeren
Verlosse mi vanden bloede god
god mijns heils ende mijn ton
ghe sal vhoghen dine gherechti
cheit **H**eer luke vp mine lip
pen en mijn mont sal vortku
dighen dinen lof **W**ant had
stu ghewilt offerhande ic hadse
di vimmer ghegheuen di en sal
met lusten inden offer datmen

al vbrant **E**n bedroeft geest
is een offerhande gode een vrou
ich ende een vnedert herte en sal
tu god met vsmaden **H**ere toe
guedertierlich mit dinen goede
wille mit syon vp dat die muere
van iherusalem ghetimmeret w
den **D**an saltu ontfacen die of
ferhande d' gherechticheit en offer
gauen datmen te male vbrant
tan sullen sy setten vp dinen on
taer calueen **G**lorie sy

Here verhoer mijn ghebet
ende mijn ropen come totti
En afkeer met dyn aensicht
van mi in wat daghe dat ic be

druct ben so neighe din oren tot
 mi **I**n wat daghe dat ic di an
 rope so v'hore mi snellike **W**at
 mine daghen sijn v'gaen als een
 weck ende mijn ghebeente sijn v'
 dorret als een dinc dat in d'pan
 nen dorre v'brant is **I**c ben ghe
 slaghen als hooch ende mijn hert is
 v'dorret want ic v'gheten heb mijn
 broot teten **A**nder stemme
 mijns suchdens aenhenck mijn
 ghebeente minen vleische **I**c
 ben ghelijc gheworden den pelli
 caen in der enicheit ende ic ben
 ghelijc gheworden den nachtra
 uen in enen veruallen huse **I**c

wakete ende ben gheworden als
een musche alleen enich onder de
take. **A**lden dach hebben mi
mine vanden lasterliken ghe
struffet ende die loueden die zwo
eren weder mi. **W**ant ic at
alsche als broot ende heb mine
dranck mit scapen ghemenget.
Als van ieyghenwondicheit
des torens dinne onwandich
tot mi want vheffende sloegestu
mi. **W**ant mine daghen sijn
vgaen als een scheme ende ben
vconet als hoy. **M**er du here
du bliues in ewicheden en tan
men dinne by ghedencket bliae

in gheboorte **A**l vpsstaente
 saltu dy ouer syon ontfermen
 want die tyt haers ontferme
 is ghecomen want die tyt is ge
 comen **E**nde dine knechten
 behaggheden wel sions stenen
 ende ende sullen hem ouer sions
 ante ontfermen **E**nde he dat
 heiden volck sal ontfruchten di
 nen name ende alle cominghen
 van aertrike dine hoghe clare
 er **W**ant die here heuet ghe
 timmert syon ende sal vden ge
 sien in syn glorien **H**y heuet
 aenghesien mit ghebet der oet
 moedigher ende en heuet niet

vsinaet hant bidden **M**en sal
ue dese dinghen in die and' ghe
boorte ende dat volck dat noch
ghescepen sal wden sal den here
louen **W**ant die here van si
nen heilighen hoghen ghesien
heuet die here vanden hemel he
uet anghesien in die aerde **A**p
dat hi hoorde dat suchten d' geen
re die mit voetbanden ghebon
ten syn ende ontbonte die kind
d' gheemre die ghedoot syn **O**p
dat sy vortkundighen des heren
naem in syon ende syn lof in
iherusalem **I**n dien dat die
volke te samen comen in een

ende die cominghen vp dat sy te
 here dienen. **H**em antwoer
 te inden weghe sinne cracht in
 re daghen clemheit kundighe
 mi. **E**n wep mi niet weder i
 die helfte minne daghen dine
 iaren syn in die gheboorte d' ghe
 boerten. **O**v here du heues ge
 stadicht dat antrike inden begi
 ne ende die hemelen syn werck
 dynne handen. **S**i sullen vgrē
 mar du bliues alle sullen sy ver
 ouden als een cleet. **E**nde als
 een omme cleet saltuse iuwante
 len ende sy sullen vden iuwante
 lt mar du biste een selue en dine

Jaren en sullen niet ontbreken
Die sonen dinne knechten sul
len daer wonen ende dat van he
coemt sal recht gheleit wden in
ewichheit **G**lorie siden uad.

O Heere vanden diepen heb ic
gheioopen totti o here vho
re mine stemme **O** me oren moe
ten toehoren in die stemme mijns
bidens **O** ftu die boelheit ver
houes he o here wie sal dat mo
ghen liden **W**ant bij di is ghe
nadicheit ende om dine ewe ver
beide ic du here **I**n sinen wor
den heuet mine siele vdraghen.
mijn siel hopede inden he **A**n

90
der mettenint wachte totter na
cht hopeste israhel inden heere.

Want biden heere is ontferm
herticheit ente by hem is ouer
uolle vloetinghe. **E**nde hi sal
israhel vlossen van al synne bo
elheit. **G**lorie sy den uad.

Heer uhor myn ghebet.
vneem mit dinen oren mi
ne bede bi dien daer ic di by bidde
in dinne waerheit. vhoere mi in
dinne gherechticheit. **E**nde m
dat gherechte en gae niet mit di
nen diene want voor dyn aen
sicht en sal niet gherechtuandi
cht worden al dat leuet. **W**at

die vuant v'volghet mine siele
ende heuet mijn leuen ghenede
in die aerde **H**i heuet mi ghe
set in duisternissen als een tode
d'werelt mijn gheest is vp mi
mit anxt begaen mijn hert is i
mi ghestoert **I**c ghedachte d'
ouder daghen ic pemsce in allen
dinen werken ende sal pemsen
in tiden dinne handen **I**c heb
bewt gheuet mine armen totti
mine siele is totti als aerde sond
water **H**ere v'hore mi snelli
ken want mine gheest ontbre
ket **E**n keer niet af dyn aen
sicht van mi so werd ic ghelinc de

ghenen die ned^e gaen in een ned^e
water. **M**ake dat dine barm-
herticheit vroe van mi ghehoert
si want ic in di ghehoept hebbe.
Make mi den wech bekent dan
ic in wandelen sal want ic in di
ghehoept hebbe ende mijn siel
totti gheheuen. **H**ere wtne mi
van minnen vianden want ic tot-
ti gheuloghen ben leer in doen
dinen wille wanttu mijn god
biste. **O** myn goete gheest sal mi
leiden in dat gherechte lant om
dinen name here du salte mi le-
uendich maken in dinne ghere-
chticheit. **E**nde du salte wtlei-

den myn siele van bedruckem
sen ende in dyne barmhertich
eit saltu vstoren alle mine via
den **E**nde alle die myn siele be
drucken saltu vliessen want ic
dyn diene ben **G**lorie sy de.

Here ontferme
dy onser **X**priste ont
ferme dy onser **X**priste hon
ors **H**eilighe moeder gods
bidt voor ons

E nte	Maria	V
E nte	michiel	V
E nte	gabriel	V
E nte	raphael	V
A lle heilighe enghelen ende		

92
archangelen bidt vor ons

Ente Jan baptist **b**

Alle heilighe patriarchen en
propheten bidt vor ons

Ente Pieter **b**

Ente pouwels **b**

Ente andries **b**

Ente Jacob **b**

Ente Jan ewangelist **b**

Ente phillips **b**

Ente bertholomeus **b**

Ente matheus **b**

Ente thomas **b**

Ente symon **b**

Ente matins **b**

Ente bñabas **b**

Ente Lucas

Ente marcus

Alle heilighe apostolen ente
ewangelisten bidt uonr ons

Ente Steuen

Ente Sixtus

Ente Linus

Ente clete

Ente clemens

Ente cornelius

Ente cyprus

Ente laurens

Ente vincent

Ente dyonys

Ente pancras

Ente Sebastiaen

Inte Adriaen
Sinte bomfaes
Sinte lambrecht
Sinte epistofe
Sinte Jorns
Alle heilighe martelaren
Sinte Martyn
Sinte seruaes
Sinte siluester
Sinte gregorius
Sinte ambrosius
Sinte augustyn
Sinte Jeronimus
Sinte anthoyns
Sinte benedictus
Sinte bernaert

I n te	Nicolaus
I n te	ysidorus
I n te	remigius
I n te	willibrord
I n te	gillus
I n te	franciscus
A lle heilighe confessozen	
I n te	aginet
I n te	felicitas
I n te	perpetua
I n te	pieternelle
I n te	aechte
I n te	lucia
I n te	dorothea
I n te	amploma
I n te	margriet

Ente benedicta
Ente barbara
Ente gheertruidt
Ente maria magdalena
Ente vsula
Ente katherina
Ente clara
Ente elisabeth
Ente anna

Alle heilighe ioncfrouwen
Alle heilighe weduwen en die
 hem in reinheden onthouden
 hebben van leuen **b**ide voor ons

Alle heilighen **b**ide voor ons

Wes ghenadich **e**par ons **h**e

Wes ghenadich **v**erlos ons **h**e

Anten quaden vianden **v**l

Aan allen lagen des viants
vlos ons here **A**an alle sate
like becominghe **v**los ons here

Aan enen quaden eynde ende
vanden gatode **v**los ons he **A**a
ten onuliente dote ende vanden
ewighen dote **v**los ons he **A**a
der hellscher pmen **v**los ons he

Aan dinen toorne **v**los ons
he **A**an onsen gnoten sonde

vlos ons here **G**n dien dattu
mairen ghebootsapt wordes
ende mensche wordes **v**los ons
here **G**n dien dattu toe qua

mes ende ghebooren wordes **v**los

25
ons he **B**ij dinne dopen ende
by dinne vasten vlos ons here

Bij dinen heilighen cruce en
by dinne pinen vlos ons here.

Bij dinen doot ende by dattu
begrauen wordes vlos ons here

Bij dinne heiligher vpuersta
temissen vlos ons here **B**ij din

ne vclaeter hemelscher vpuert
vlos ons here **B**ij den twelfter

ten heilighen gheest vlos ons
here **S**one gods wy bidden di

horen ons **L**am gods die afne
mes die sonden d'werelt spar

ons here **L**am gods die afne
mes die sonden vand'werelt ver

los ons here **I** am gods die
afnemes die sonen vand' werlt
ghif ons vrede **A** prieste hou
ons **H** ere ontferm di onser
A prieste ontferm di onser
ere ontferm di onser **P** ater
noster **H** eer hou mijn ghe
bet ende mijn wpen come totti
W idden di here v' hore die
ghebeden d' minnighe me
schen lide mitten sonen d' gheen
re die di belien ende biechten vp
dattu guedtieren ons gheues v
ghiffenisse te gader ouermids
onsen here ihesum xpistum
A men.

96
dit ghebet leestmen voor alle

Weest ghegruet zielen.
alle ghelouighe zielen
welcker lichamen hier ende vp
allen anderen steden vusten mid
aerden. xpus die ons vloft
heuet mit sinen duerbaren blo
ede ghewaerdighe hem v te vrie
vander pijn d' hellen ende te v
sellen mitten choren d' enghelen
Ende als ghy dan sint weest dan
onser naerstelich antichtich en
bidt oetmoetelike dat wi mit
v vgaert ende gheuent moe
ten wden inden hemel. Amen.
Vater noster. Ave maria.

Dit is een goet ghebet van onser

eilighe vrouwen

vrouwe gods moe

ter ontfact myn

ghebet om die eir

ende die minne dijne dracht en

in waerdicheit dijns gheloefs

die tusschen v ende uren kinde

was onsen here ihesum xristu

ende in die eir die te die heilighe

coninghen dinen kinde bewyl

ten in hare offerhanden die hem

ontfandich was ende gename

Also lieue moed gods ontfact

myn ghebet want ic bid v om

al dat minne sielen salich is. En

ic roep v aen in al minne noot
 dat ghy mi vlossen wilt vand
 moghentheit ende handen des
 viants vand hellen alsoe als v
 kint behoet was van heides
 weetheit also behoet mi van
 alle mine vianten ende ghewon
 eit mi alle sonden te laten ende
 van alle dinghen die mi tot son
 den brenghen moghen also dat
 ic v minne behouden mach **O**
 waerde moed ende maghet ic bi
 dde v hoert mijn ghebet ende v
 uullet minnen wil in allen goe
 ten werken ende behuet mi als
 v kint den drie coninghen behoe

te dat sy niet wed' tot heides en
quamen. **O** lieue moed' gods w
ilt mi behueten en bewaen dat
ic nimmermeer wed' tot sonen
en come dar ic in gheweest heb
be. Amen.

O Alre heilichste. o alre suet
ste o alre ontfermherti
chste o alre salichste o alre soen
ste dochter gods o brunt xprist
o moeder des heren o sterre des he
mels o alre guetertierenste ma
ghet gods moed' maria v beueel
ic minen lichaem minn siel en
al minn sinnen vp dat ghy mi
behuet ieghen alle quaet iegen

78
woerdich of gheleden of toetome
te o alre sachtmoedichste maria
ewighe moed. **I**c arme onsalige
sonder bid v bi uwen enigen soe
onsen he ihu xpi dien du waer
dich hebste gheweest te draghen
in dinen costeliken lichaem ma
ghet von der dracht maghet ind
dracht en maget nad dracht ot
faer mi ropende ende weest mi een
hulptster ende een vtwelster. **I**nde
loep des leuens biddende ende be
trouwen hebbende tot v. **H**elpe
mi alre heilichste vrouwe maget
maria in allen minen druck en
liden nu ende in minen wtgank.

en keer myn liden in blyscapen
ende in ewighe vreuden. **E**nde
helpe mi alre heilichste vrouwe
maghet maria in alle des mi
noot sy alle daghen myns leuens
ende als die vterste dach myns
leuens ancoemt so weest in mi
re hulpen ende vloft mi vanden
prince d' diuulstermissen ende va
lijme sculcheit ende vresen ende
helpe mi alre goedertierenste ma
ghet maria dat ic vdiene te ver
ghen een goet ende ende een hei
lighe volstandicheit. **a**men.

God gruet v coninghinne
d' hemelen. god gruet v

moed der enghelen god gruet
v heilighe wortel want wt dy
is ghebooren dat licht d' werelt
verblint v gloriose coninghine
want ghy bouen al scone sijt
Ende bidt von ons altoes ihe
sum xpristum dinen kinde
Amen . . .

Handwritten text in a cursive script, likely from a 17th or 18th-century manuscript. The text is written in a single column on the right side of the page, with some lines appearing to be part of a larger block of text that has been partially obscured or faded. The ink is dark and the handwriting is fluid, characteristic of the period.

Almachtighe scerp
per alre dinghen
gued'tieren verlos
ser d'menschelike
naturen. O iheluxpe enighe soe
des hemellichen uaders hope ende
salicheit d'vlorenre werelt ende
machtighe ontfermherticheit d'
sondaren die suete ghedenckenis
sinre passien si ons ten medici
ne ieghen onse sunden. En ene
stedighe vmaninghe dinnre ou
gaender minnen. Ic aenbede dñ
eerbar ghenuechlich hoeft dan
die hemelliche crachten von be
uen dat ou al mit bloede bewonne

was van slaghen mitten rite
vp die doornen crouen. **Ic** aenbede
die doornen crouen. ende dat onste
dijns hoefts dat onnds der scer
per prekelinghe d' doornen crouen
worsteken was ind tijt dijner
passien. **Ic** aenbede dijn heilige
donchoeft ende alen onneganc
dijns hoefts dat mit onteliken
wonden ghewont was. **Ic** aen
bede die doornen crouen die in dijn
teter hoeft ghedruct was von
een coninclike crouen in spot in
die vre dijner droefheit. **Ic** aen
bede dijn gloriose oghebraeuwe
daer die riuieren tes bloets ouer

102
liepen. **I**c aenbede dijn gueter
tieren oren die bereit waren te ho
ren der vmalediter ioden laster
ghe ende blasphemien. **I**c aenbe
de dijn ontfermhertighe oghen
die ouermids tranen nat ware
mit enen vilen cleet in spot ghe
teet waren in die vre des doots.
Ic aenbede dijn ghebenedite ne
se die mit tranen en mit bloet
beghoten was en mit onreyn
spekel beuleet was. **I**c aenbede
dijn eerlanighe wanghen die
ontertaen waren ten bespiet
en gheswollen waren van gro
ten slaghen. **I**c aenbede dijn ghe

benedite onnosel mont dan du
mede naemste dat cussen uan di
nen vader. **Ic** aenbete dyn al
re heilichste wonen d' ewigher
wylheit ende v'duldicheit dyn
re godliker lieften. **Ic** aenbete
dyn homthuloepende tonghe
dorstich van groter pinen ende
v'bittert mit edick en mit gal
le. **Ic** aenbete dyn scoen kinne
beronnen mit bloede. dyn eer
bar minlich aensicht dan al
dat hemelsche in begheert te sco
uwen dat oimids menichuou
dicheit des lidens ghene ghedaē
te en hadde noch scoenheit mer

was ghelijc enen malaetsche
mensche gherekent. **I**c aenbe
de dyn alre suetste kele dyn lute
wpende stemme. seer heesch vā
ten ropen inder pinen ande au
ce. **I**c aenbede dyn witte wan
ghen dyn blenckende naette bor
st dat bloedighe zweet con
dranck toe anstaende was dy
liden. **I**c aenbede dyn coninci
ke armen die inden cruce wrede
delick wtgheuet waren. **I**c aen
bede dyn onbeulette hande die
om onser sonden wil ghebon
den waren. **I**c aenbede dyn al
re heilichste werken ouermids

welken du ghewocht heues on
se selicheit in midten d'werelt.
Ic aenbede die palm van dinre
hant totslaghen mit plompē
naghelen anden cruce. **Ic** aenbe
de din vingheren en naghelen
die in dinen handen al mit bloe
de waren gewonnen. **Ic** aenbede
die hemmelike vborghenheit d'ns
herten waer in alle stat d'wyl
heit ende der wetenheit gods in
besloten is. **Ic** aenbede die godh
ke ghetachten die ouerdenckende
waren die vlossinghe des mensce
liken gheslachts. **Ic** aenbede die
alre lieflicste begheerte ende suet

ste minne die du totten sondare
 hadste die te vlossen vand' ewi
 gher toot. **I**c aenbede dat heilige
 speer dat ons vp gheloken heuet
 dyn site. ende die toer dyns her
 ten vp dat wij arme sondaren
 dan een invlucht in moghe heb
 ben. **I**c aenbede dat wtuloepen
 te water ende bloet dat wter ghe
 benediter siten oueruloedelike
 liep in welken die ghedaente de
 godliken lichts is en wij daghe
 lics in ghedwoghen worden. **I**c
 aenbede dyn teder siten die mit
 ten bloede belopen waren ende
 wtgheuet waren tot ontlossen.

ghe dymre beenen en senen **Ic**
aenbede dyn heilighen byuck
en al dyn binnenste die oümds
groter pinen seer vmaghet wa
ren. **Ic** aenbede dyn heilighe kn
en die om minen wil dicwyl in
dinen ghebede ghebughet wor
den. **Ic** aenbede dyn bloedighe
sweet dat bi groten dropen ned
liep in die aerde wt dine alen
heilichsten lichaem. **Ic** aenbede
dyn benen die dicwyl vmoeyt
waren inden weghe en mitten
gheselen wretehc te reten. **Ic** aē
bede dyn ombeulecte voeten die
mit plompen naghelen wrete

105
lich doerboert waren. **Ic** aenbe
te dyn ghebenediten uyghe en
dyn scouderen die belopen ware
mitten bloete d' gheselmghe. **Ic**
aenbede dyn alre soentste lichaem
dat so wtgheuet en wtgheteert
was dat vanden nedersten dyn
re voeten totten ouersten dyns
hoefte gheen ghesontheit en w
as. **Ic** aenbede dyn alre heilich
ste ziel die du goete heer von di
nen scapen settes. **Ic** aenbede dat
heilighe cruys dat du dyn scu
deren an sterckedes du bist comint
d' coninghen en heer d' heeren.
Ic aenbede alle dine heilighe wo

den die du om mine salicheit
ontfinghest in d' tijt dijner pas
lien. **I**c aenbede dyn heilighe
bloet dattu om minne sielen
salicheit ghestortet heues. **I**c aen
bede dyn ontfermherticheit die
die dan toe beueide. dyn guet
heit die dan toe dwanck. dyn
goddiensticheit die dy verwan
ende dyn godlike minne die dy
dan toe toech dattu soepet alle
dinghen vor dinen creaturen
in den woude also dat inghepuer
reyn en onbeuilecte offerhande
dinen gheminten hemelichen
vader. **A**men.

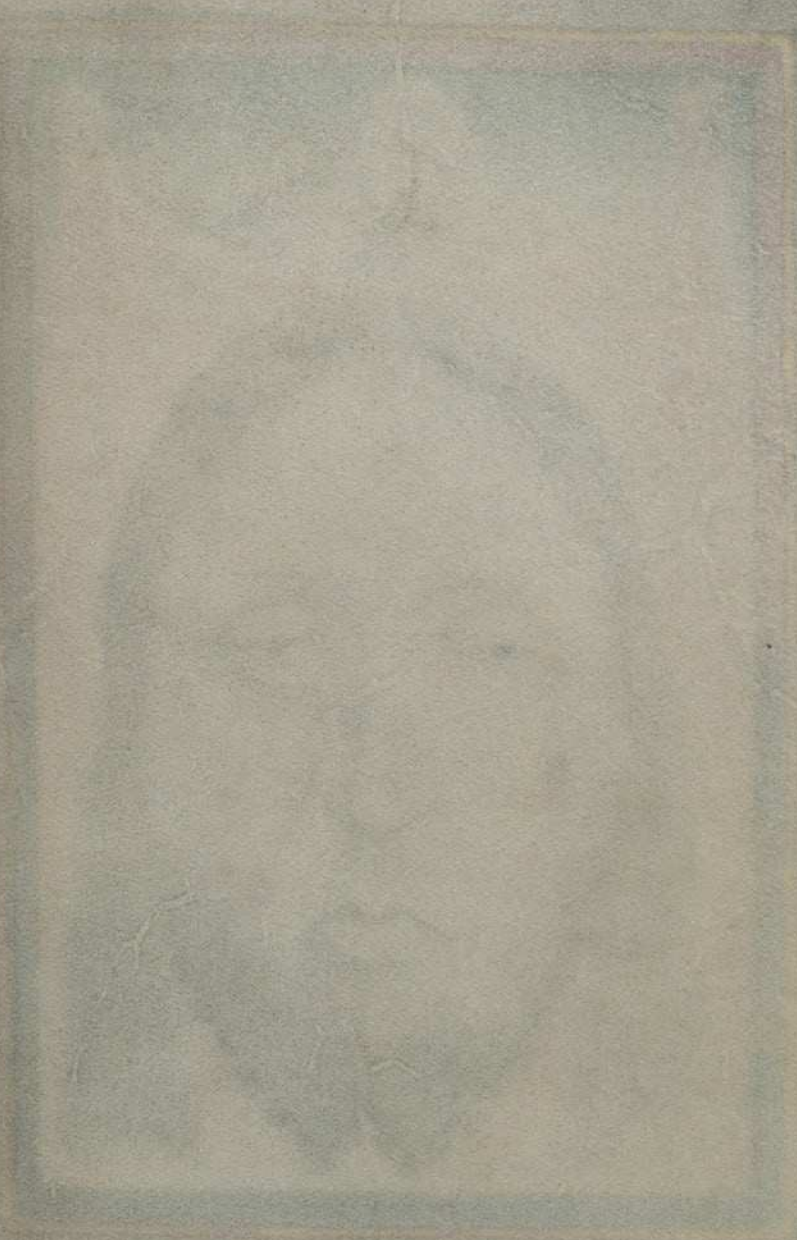
106
I danck dy lieue he tattu
dijn martelie begondest cr
chtelich en droghes dyn cruus
oetmoetelich ende laghes ande
cruce gedultelich ende wordes
anden cruce vp ghehanghen ont
fermelich en henghes anden cru
ce scemelich ende sprakes droef
felich en weendes bitterlich ende
riepes crachtelich en wordes ghe
broken ganstelich en gotes dyn
bloet mildelich en stoues don
n den bitteren doot. **M**u beueel
ic mi huden lieue heer alle te cr
chten dyns lidens. **I**c beueel
mi in dinre groter gionteloser

ontfermticheit. **I**c beuele mi
in die vlamminghe die du selue
biste **Amen**

16.9

82
God gruet *veronica*
v heilich aenschyn
gods ons verlos
sers in welkē die
ghedaente des godliken lichts
in ghedruet is in een laken wit
als die snee dat ghegheue was
veronica tot enen teken d' min
nen **G**od gruet v cierheit ald'
werelt spieghel alle der heilighe
dau die gheesten d' gherechticheit
in begheven te sien belcerme ons
van allen smetten d' sonden ende
voeghe ons mitten ghellesschap d'
enghelen **G**od gruet v onse
glorie in dit herde leuen dat bro

elch is glidende en stier vgaente
O salighe figuer brenghen ons
in ons vaders lant op dat wy
sien moghen dat lieflich aensicht
xpi mit ieyne herten ende wy
bidden dy dattu ons een seker hu
tpe en een suete troest. so dat des
viants bewaerms ons niet en
dore op dat wy rust mit onsen va
der moghen crighen amen.

Ood guet v alre lieflicste
aensicht xpi dat ton
ni den spekel ontfinc mit also
grooten verdult. **O** alre behaghe
lichste scoen aensicht ic bidde dy
dattu dy niet en keerste van mi

Mar alstu comes ontdelen die
werelt mitten vuer so en vdrue
im arme sondar niet van di.

O heer dat licht dyns aensich-
ts is gheteikent vp ons ende du
hebeste blinſcap ghegheuen in mi-
re heiten **H**eer hor mijn ghe-
bet en mijn wpen come totti

O God wanttu *collecte*
woudes na di laten ons
een teiken en lichts dyns soens
aensichts dijn vorme ghedruct
in een cleet ons in eenre ghehue-
chins om beden wil verwinken
so bidten wy di dor dijn pallie
en dor dinen doot en dor dijn

cruce dattu ons ghewaerdichste
hier mid' aerten biten spieghel
dijns soens aensichts dy selue
also te eeren ende aen te beden
dat wy dy sekerlic te samē moe
ten sien dy tot ons ghekeert in
minnen. **D**it ghesce ons bite
leuen god die daer leuet in ewi
gheden. **A**men.

W eest ghegruet hei-
lighe vnf wonde
mms heven ihu
xpi fonteyn des le-

uens wt welken ic begheer wt
te putten ghenade minne sonde
ende alle behoeflicheit en selich
minne sielen

W eest ghegruet
heilighe vnf wonden mms he-
ihu xpi blinkende dropelen van
den hemelschen douwe drupende
by welken mi much invloeyen
die vuchticheit d'gracien gods
ende alre d'uechten

W eest ghe-
gruet heilighe vnf wonden mms
heven ihu xpi blinkende licht

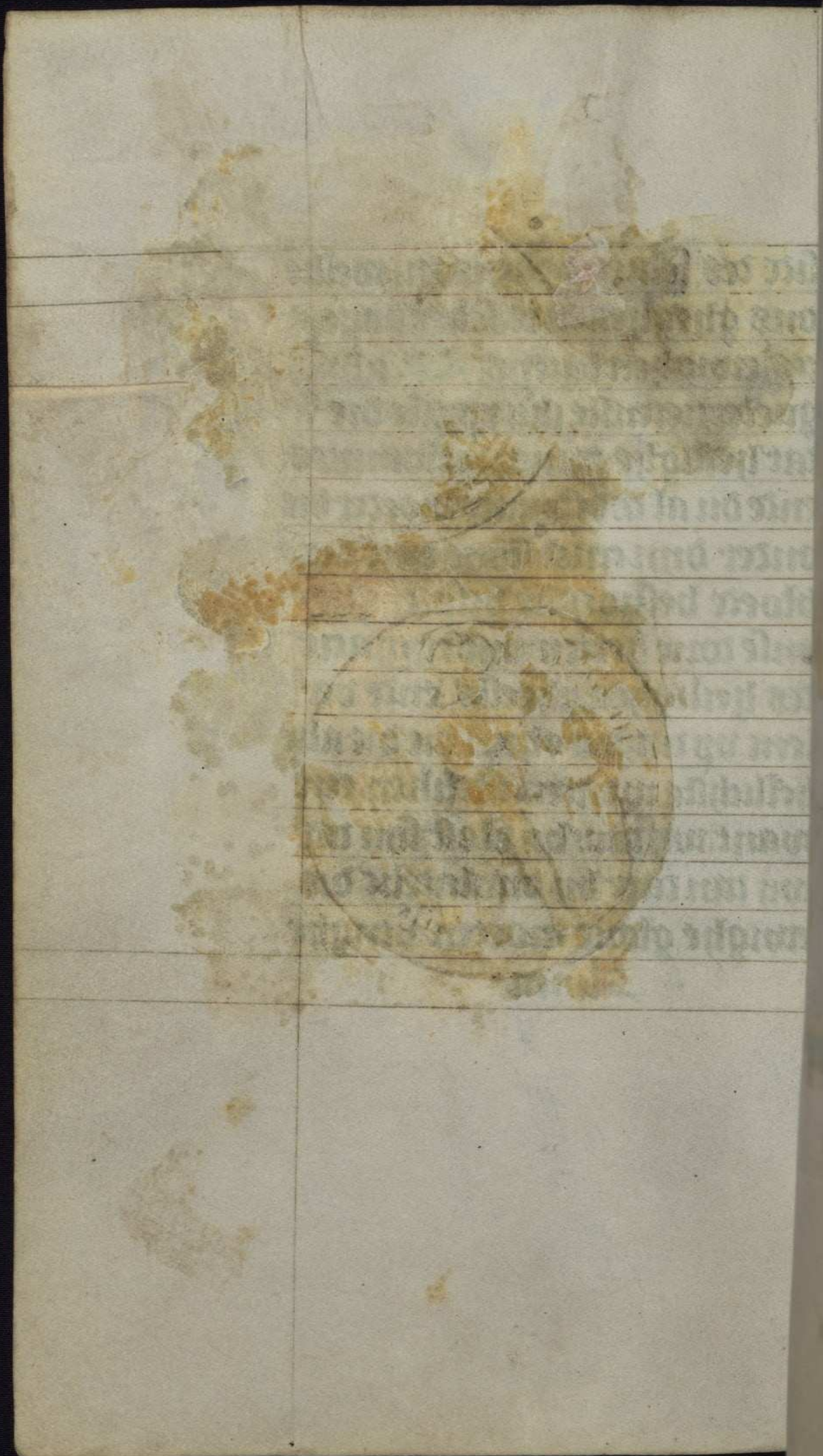
ten die min ghedachten en min
siel sullen vlichten te bekennen
dat alre ouerste goet in seluen
ende die behaghente wil gods
in allen dinghen **W**eest ghe
griet heilighe vyf wonden mins
heeren ihu xpi poerten des paia
dys toren des riken gods bi wel
ken dat ic moet ingaen totter
poorten d' blyscap en der suetich
die bereit sijn van gode alle den
ghenen diese minnen **W**eest
ghegriet heilighe vyf wonden
myns heeren ihu xpi. Inge
dructe seghelen ten handen ende
ten voeten Ende die gheminde

lide des seluen teikens by welke
 ons ghegheuen is seker hope
 des ewighen leuens. alre
 guedertierenste ihu xpus die
 dat heilighe cruus vplommes
 ende du al doot dynre moeder die
 onder dyn cruce stont mit dine
 bloede bestivepste belprenghe
 onse zonde heiten mitter gracie
 des heilighen gheests ende ver
 leen vp dat die gheen die die alre
 heilichste wonden tijtliken eert
 want wy dan by bloet sijn dat
 wy dan dan by onvolatelic die
 ewighe glorie moeten verighe

Amen

64 72
Gloriose cruus
bloeyende gouden
hout vol alre ge
naden. Want vp
dy lo heeft ghehanghen die co
ninne van israhel. O wat suet
hout synstu en wat sueter nage
len ende wat ouerloeter last heb
stu ghedraghen wanttu alleen
dau toe voren vult onsen lieue
here ihu an dy mit sinen waer
dighen leden te draghen om ons
te verlossen. **H**eer vhoere myn
ghebet en myn come totti.

God heilighe vader **Collecte**
en moghende troester. die

woudtste dat ghebenedide cruu
heilighen mitten duerbaren cle
te dyns emchs soens ons liefs
heirn ihesu xpi **V**erleen ghen
telic des bidden wy dat die ghe
ne die hem vbliden vander eer
ende glorie des heilighen cruus
dat die hem moeten vhoghen
in allen steden en stonden van
dynre godliker bescremens en
dat moet ghesien by onsen lie
uen he ihesum xristum.

Amen.

Eere ihu xpe die te
copleet tyt hebbes **W**ille
ghesalt worde met wel

115
rekenende crude Ende inden
luuere cleede ghebonde ende
ghebonde worden En dagende
dijn moed en and vrienden
ten graue ghedraghe en begra
uen worden Ic bidde my dat
ic dy salue by vriezigher deu
aen En goed comilaen dz ic dy
wilde in die cleedere by luue
der begherten En puerheit der
consaentien dz ic dy beclaghe
met tranen d' penitencie ende
copallie dat ic dy drage mette
armen Ende oetmoedighe wer
kinghe en dz ic dy begraue in
minre herten by ewigher ghe

dencken sijn op dz ic
begrauen sijnde vdiene
moet te comen tott glo
rien d veruicemisse x

117
**Een goet ghebet
van s' anthonys**

**Antonys heili
ghe vrient gods**

die menich uer mder wuestinen
gheleuet heues om gode naerste
lich te dienen taur ghij menich i
torment en menighe becoringhe
van vleischeliken sonden ghelea
heues vanden hellschen vianden
die v niet en mochten uwinnen
Bidit von ons an onsen he ihesu
xpm dat wi inden lichaem mit
vuirgher lieden niet gheplaechte
en werden noch ander sielen mit
ten hellschen brande niet vdoemt

en werden. **B**idt voor ons hei-
lighe vader anthoyns vptat wy
waerdich wten d'beloefemissen o
hen ihu xristi. **collect**

Here god die vlenes om die
vdierten dms confelloer
sinte anthoyns dat die vuerighe
ziecte wt vde ghelest ende ten crac-
ken leden laeuwens wort ghege-
uen. **G**o doe om dymme ontferm-
herticheit dat wy ouermids syn-
re beden en vdierten al ghesont a
ziele en an liue in dymme blyscap
dy ghepresenteert moeten wden
ouermids onsen he ihu xpm amen

Een goet ghebet
vans' Jā baptist

Heilighe sinte Jan
baptista een louelic

ende een gloriole martelaer ons he
ren ihu xpristi Ic bid v dat tu mi i

hulpen wilt biden giedertieren

ihm dat hi mi verleen mit recht

gelouen mit puerre consciencien

mit onghewensster airtaet te hou

ten al dat ic inden doopsel gheloue

de ende dat hi mi goede volherdich

eit wil gheuen ende mi wil leiden

totten ewighen leuen. **D**ie men

sche was ghesent van gode die we

like sijn name was ihoes collect

O Almachitich en ontfermtich
tighe god die neder ghesent
heues sinte Jan baptist mit dyn
re vonsienicheit vp dat hi xristo
onsen he een volmaect volck berei
ten soude. wy bidden di vleen ons
ouermonds verdiensten ente beden
te Jans baptisten vonloper xrist
ti dat wy van allen sonden vlost w
den en moeten vdiene te comen
bi den ghenen dien hi gheprophe
teert heuet ouermids onsen heer
ihesum xristum amen.

24
Een goet gebet
vā s' sebastiaen

Heilighe marte
laer s' sebastiaen

want du groot biste van gheloue
bidte voor ons an onsen lieuen hē
ihesum xristum dat wi moeten
weiden verlost vander buts d' die
ren ende der bladeren ende vander
gatoot. **O** heilighe sinte sebas-
tiaen bidt voor ons dat wi moete
waerdich weiden te ontgaen ton
ghemack ende die plaghe der pes-
tilencien ende te verrighen die ge-

O naten xristi. **collect**
Almachtich ewich god die

om vdienssten smite sebastiaen
dijns gloriosen minnichten mar
telaers hebste weder ghevoen
een ghemeeen sterflike plaghe vā
ten menschen soe verleentenge
nen die dy anroepen of die ghetet
kenisse hebben des heilighen m
telaers **s**inte **s**ebastiaens of m
honre woenstadt hem eeren of
of sinen naem van gods weghē
anroepen ende mit rechten ghelo
ue tot hem comen om ghenade vā
der sterflike plaghen ende tontge
mach ter pestilenciaen dat sy ouer
mids sinne vdienden ende ghebe
ten moeten vlost wten van alle

122
onghemack d' sterflike plaghē
ende van alre tribulacien ende vre
sen des ende der sielen **A**men

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is faint and mostly illegible due to fading and staining.

123

Den **ghebet**
vā s' katherina
 Hegruet bistu sco
 ne maghet kathe

rina clarene dan die sterren welkes
 aensicht ende aerheit die hē begee
 re storte dine ghebden totten scap
 per von dien die di bidden **vsikel**

Mit dinne ghedaente ende mit
 dinne scoente sich toe vromeliken
 gae vout ende regneer **collet**

God die gauies moysi die wet
 mit ouerste des beriges van
 synay ende inder seluer stede heuet
 tu dat lichaem der saligher kathe
 rinen dine maghet ende maerte

laerster oūmids dmen heilige
enghelen wonderlyc gheleit **v**
leen ons des bidden wy dū dat wy
ouermids houre vdienssen ende
beten moghen comen totten ber
ghe die xpusus is die mitti leuet
ende regneert in ewicheden **amen**

[Faint red ink markings and a circular stamp are visible on the lower half of the page.]

126
Een goet ghebet
van s' aginet.

met ionghe zu
uer maghet mit

recht so beu di die glorie des ont

stels brudegoms ouermids i

tat ghy met en ontsaecht den we

ten rechter ende don ihesus minne

vuerteliken liden wout datmen

vtoech in een ghemeten huus al na

ect dan die enghelen vanden heme

len don v zuuerhete al v leten be

teuten met enen sonen de te daer

ghy vp die tijt den ionghelinc ver

wete die vlindeert was ende ghy

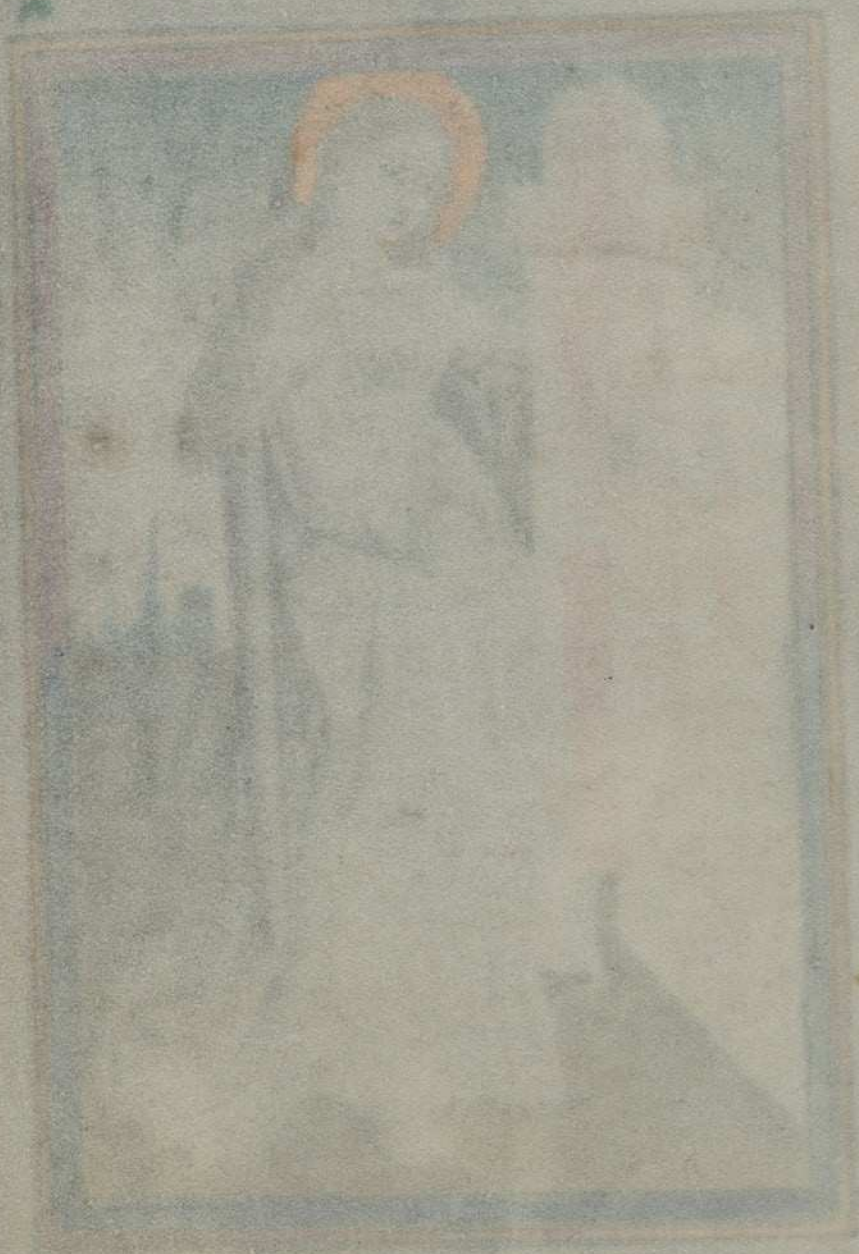
tan na in een groot vuer ghevon

pen wort dan v xristus ihesus
vriendeliken of verlostet dat die re
chter so bemte dat hi nam een zwa
ert ende stach dat wer v keel dan
ghy minne bruiut verdiende van
uwen brudegom wt sinen monde
dat soete saluut. **C**oemt mijn brui
ut nu coemt du sulste nu vout an
rusten in minen armen sonder e
nich miswente. **D**ou dese grote w
dichede dan ghy etel maghet toe
verheuen sijt so helpt mi mit uw
beden dat ic noch besouwen moet
die vreute uwes brudegoms sond
eynte. **A**men. . . .

127

Een goet ghebet
van s' barbara

Salighe barbara

die een reynne ma

byste ende een weete der martelaer
barghen heuet dat leuen d' vol
maeter glorien bidt voor ons tot
den ghebenediden here ihesu xpm
vp dat wy ouermids dijner bede
nutter sielen d' godliker ontferm
herticheit bedent moghen scouwe
alle vresen ende bliven ende wan
biedt vongaente ende toeganc
des toots **W**ide ghestort is die
gracie in dinen lippen dat om he
uet dy god ghebenedyt i ewichheit

God die dinen gelo^{colle}
uighen mit claere vernich
eit ende duerbare martelie die sa
lichste barbarie heueste begaue
verleen ons des bidden wij dy dat
wi ghedwoghen worden van alre
onvermicheit ende moghen o^uer
mids hantre bede bi di die gauen d' gra
dien verighen die du ghelouet he
ues ouermids hantre bede te ghe
uen den ghenen die haer sonderlin
ghe eer doen bij onsen he ihu xpm
Amen

In dese leste maent wt
die engel gabriel vā gode
ghelent in een stadt van

129
Galileen die nazareth hiet tot
eender maget die eenen man
ghetrouwet hadde die Ioseph hiet
van dauids ghellechte En d' magt
nae was Maria Die ingel ghinc
en seide tot haer Weest ghequuet
vol vā gracie die hee es met dy ge
benedyt bistu ond alle vrouwe Doe
si dit hoerde was si v'saecht in sine
woerden Ende dochte hoe allulc dese
groete waer En die ingel seide haer
Maria en onthiet di in du hebste
gracie gheuonde viden hee Ench du
sulste in d'mē lichaē ontfanghen
En baren een kint Ende mē naem
sulstu hieten Ihesum dese sal groet

2
2
Vele Ende hi sal hieten
een loen des alre ouersten
En god die hee sal he gene
dauids syns vaders stoel
En sal in jacobus huys zeg
neren in ewich En syn
moet en sal gheen eynde
nemen Doen seide maria
totten ingel Hoe sal dit
ghesien want ic ghenen
man en kenne Die inge
antworde Die heilige geest
sal van boue comen En
die cracht des alre ouste
sal dy om beuaen Ende
daer om dz heilichste dz

van di ghebooren sal werde sal
hietē die soen gods **E**n liet eliza
beth dine **R**ichte si heeft oec in haer
outheyt een kint ontfangē **E**n
dit es haer selte maent die dat
oniruchtbare hiet **W**ant al datt
ghesproken is sal by gode niet
omoghelic wesen **D**oen leide
Maria **S**iet een deerne des
heeren my ghelae na dinen
woerden **A**men

181
die is die vigelie in diuutsche.

In hebben ombeuanchen die
suchtinghe des doots die drouge
seuen d'hellen hebbe in ombeuange

Demt laet os
seer vueruden
ten here. Laet
ons iubileien
gode onsen heil
gheuer sijn aenschijn laet ons te
voren begripen mit behen. ende
laet ons mit psalmen tot he vol
hertelike blyscap hebben. **I**n heb
ben ombeuanchen die suchtinge
des doots die pijnlike seuen d'helle
hebben in ombeuanchhe **W**at

god is groot heer en groot coninc
vp alle die ghene die godlic sijn
want die heer en verdriuet niet
sijn volck want in sinen hande
sijn alle eynden van aertrike en
die hoecheden d'berghen liet hy
Die prynlike seuen ter hellen heb
ben in ombeuangen **W**ant
sijn is dat meer ende dat heuet hy
ghemaket en dat droghe lant he
uet hy gheuest coemt laet ons
hem aenbeten en laet ons von
gode ned' uallen **L**aet ons scryue
von den here die ons ghemaket
heuet want hy is onse he en on
se god en wi sijn volck en scapen

132
sijne weiden. **M**ij hebben ombe-
uanghen die suchtinghe des doots
die pijnlike seeren d'hellen hebbe
in ombeuanghen. **O** fghi hui-
den hoort sine stemme vherdet
met uwe herten ghelijc dat uwe
vaderen in vertornden inden dage
d'becoringhen ind' wuestine tan-
in uwe vaderen beoerden si proue-
den ende saghen mine wken. **D**ie
pijnlike seeren d'hellen hebbe in
ombeuanghen. **V**iertich iaer
was ic naest desen ghelachte ende
sprack altoes dese dwalen ind' her-
ten ende en hebben niet bekent
mine weghen ende ic swoer hem

in minnen toerne dat sy niet en
souden gaen in mine ruste. **M**i
hebben ombeuangen die such
tinghe des todes die pijnlike seer
ter hellen hebben in ombeuan
ghen. **H**eer ghif hem die ewige
ruste. ende dat ewighe licht moet
hem lichten. die pijnlike seeren
d'hellen hebben in ombeuange
n. **M**i hebben ombeuangen die
todes suchtinghen. die pijnlike
seeren d'hellen hebben in ombeua
ghen. **ps.**

Heer mit dinen oren vernem
mine bede en binnen ver
staen minnen roep. **O**entke in die

stemme mijns ghebetes mijn to
minck en mijn god

Want tot
ti here sal ic bidden vroe morghe
salstu vhozen mine stemme

O
we morghe sal ic an di staen
ente sal sien want du en biste niet
die god die boesheit wil
die bosen niet bi di en woenen
noch die ongherechtighe en sal
niet bliuen vor dinen oghen

Du heues ghehatet alle die bo
esheit weiken ente du sulste ver
liesen alle die loghen spreken

O^{Amen} en o bloede ente der droghena
chticheit sal die here mit mismo
ghen vlien mer ic hope in die

menichuoudicheit dijner ontfer-
menissen. **I**c sal ingaen in dñ
huus ende sal aenbeten tot dñe
tempel in dijner vresen. **H**ere
leit mi voert in dijne gherechti-
cheit om mine vanden en wise
te rechte in dinen aensichte mine
wede. **W**ant in horen monde
en is die waerheit niet. **H**are her-
te is ydel. **H**ore kele is een open
graf. **S**ij vrochten bedriechliken
mit haren tonghen god oertelle.
Sij moeten vallen van haren
ghetachten nad' menichuoudich-
eit hars afkerens van dñ so ver-
drinse want sij dñ hē vtoerenden.

Ende alle die hopen in dy
sullen vbliden in ewicheden si sul
len hoghe vrouden ende du sult
in hem wonen. **E**nde grote glo
rie sullen in dy hebben alle die di
nen name minnen want du sul
ste ghebenedien den gherechtighe

Here du heues du heues ons ge
cwent als mit enen salte dyns
goeden willen. **H**ere ghif hem
die ewighe ruste ende dat ewighe li
cht moet hem lichten. **antiffen**

Beer he nimen wech en rechten
in dinen aensichte. **psalm**

Hier in dynne vbolghenheit
en straffe mi niet ende in di

nen toern en berispe mi met **O**
ntferme di minne here want ic
cranch ben make mi ghesont w
ant alle mijn ghebeenten sijn t
mede ghestoort **E**nde mijn siele
is alte zere ghestoort mar du he
hoe langhe **B**eer di onnne he
en treck wt minne siele make mi
ghesont om dine grote ontfermh
ticheit **W**ant ten is inden tode
met die dinne ghetencken sal en
wie sal ind hellen dinne belien
Ic hebbe ghearbeit in minnen
suchten ic sal mijn bedde wassche
vp elken nacht mit minnen tranen
ic sal beghieten mijn ghelpreide

bedde. **M**yn oghe is van vbol-
ghenheit seer ghestoort ic ben v-
oudet ond' alle mine vianden.

Gaet alle van mi die boesheit
wercken want die he heuet ver-
hoert die stemme mims scrypens

Die he heuet vhoort mine be-
te mi heuet minn ghebet ontfan-
ghen. **A**lle mine vianden moe-

ten hem scamen en vol seer wden
ghestoort sy moeten omghekeert
wden ende scamen hem seer snelh-

ken. **H**eer ghif hem die ewighe
ruste ende dat ewighe licht moet
moet hem lichten. **antiffen** **K**e-

er di onne he ende treck wt mi

ne siele want ten is inden toten
met die dinnre sal ghetencken.

Heer mijn god in di **ps.**
heb ic ghehoept behoet mi
van allen dien die mi vuolghen
en vlosse mi **A**p dat hi met
als een leeuw en gripe mine sie
le want niemant en is diese ver
losset noch behuudet **H**eer mijn
god ist dat ic dit hebbe ghedaen is
dat boesheit is in minnen handen
Heb ic wed' ghehouden diendie
mi quaet weder doen soe sal ic te
rechte van vallen ydel van mine
vrienden **S**oe vervolghe mi
ne vrienden mine siele ende gripe

ende toe treden mynseuen in die
 aerde ende vmaken mine glorie
 te stubbe. **E**ntant vphere in di
 nen toerne ende vhoghe di inde
 eynden mynne vianden. **E**nde
 stant vphere myn god in dat ghe
 bodt dattu gheboden heues ende
 die vgaet inghe d' volken sullen
 du omstagen. **E**nde om dese so
 gae wed mit hoghe die he richte
 die volken. **E**cht in he na
 mynne rechtuaerdicheit ende na
 mynne onnoselheit bouen mi
Die boesheit d' fonteynen die
 volwasse ende du god du sulste te
 rechte wilen ten rechtuaerdighe

du onduintes die herten en mere

Die rechtuærdighe hulpe is
uanten here die ghelont maket
ten gherechtighen van herten

God is een gherecht rechter ste
rik en litende sal hi hem alle inghe
met toornen

Waert dat hi mi
et en bekeerde so sal hi blenckende
souden sijn swaert sijn boghe he
uet hi ghespannen ende heesten
beriet

Ende inden boghe heuet
hi beriet die vaten des doots sijn
ghesutte heuet hi ghemaect mit
brande

Siet hi baert onghe
rechticheit hi ontfink dat drou
ghe seer en heuet ghebaert die.

137
boesheit. **H**n opende die omre-
ne diepheit ende wtgiewe die en-
viel in die cule die hy ghemaect
hadde. **S**yn droughe seer sal
weder keren in syn houet en syn
boesheit sal neder gaen mit hogel-
ste van sinen houede. **I**c sal be-
lien den here na sinre gherechtich-
eit ende ic sal singhen den naem
des alen hoechsten he. **H**ere
ghif hem die ewighe ruste ende dat
ewighe licht moet hem lichten.
antiffen **O**p dat hy sulck stont
als een leeuwe met en gripe mine
siele als hy met en is diese vlosse
noch behoede. **vlikel** **V**and por

tend hellen. **W**tnem he han sie
len. **V**ater noster. **J. Iesse.**

O **D**aer in he want mine
taghen en sijn met wat
is die mensche dattu hem groot
maetkeste of wan om setstu dyn
herte weder hem du vanteest hem
ind' tagheniet ende haesteliken
prouestu hem hoe langhe en spaer
stu mi met noch en laestu mi met
dat ic minen spekel sijnde. **I**c heb
be ghesondicht. **O** herde d' mensche
wan om heuestu mi contuare
ghelet wed' di ende ic ben mi sel
uen swaer gheworden wan om
en draghestu met mine sonden

138
en waerom en ofneemstu niet
mine boesheit. **S**ie nu slaep it i
ten ghestubbe ende sokestu mi
vroeg it en sal niet bliuende sijn
respōs **H**ere die dine diemres
ghescapen heues ontferme hon
re ende wat sy lasters doen tesse die
viant bedoert heuet dat ofwas
sche mit vghiffenissen du die mil
te biste en barmhertich. **O**f in hem
sijn enighe sculden die pinen wae
rt sijn of enighe misdaden weder
dine grote heerlijkheit die ofwasche
mit verghiffenissen du die milde

Mbiste en barmherticheit. **les**
mine sielen vnder mijs leues.

ic sal mijn sprake laten gaen wed
mi. **I**c sal spreken in bitterheit
mijner sielen ic sal segghen gode
en wilt mi niet vdomen. bewise
mi waer om ondelstu mi aldus
duncket di dat giet oft mi on
recht dades ende vdruckeste mi die
wken dijner handen ende helpste
ten niet d' gheerne die van di ghe
keert sijn. sijn di mi niet die vleis
chelijke oghen of sietstu als die me
sche liet sijn dine daghen als des
menschen daghen ende dine **J**are
als des menscheliken tiden **I**n die
dattu besokest mine boelheit en
ondvindest mine sonden. en du

139
du sulst weten dat ic niet quae-
ts ghedaen en hebbe want me-
ment en is die van dinne hant
ontbrieken · dine handen he heb-
ben mi ghemaket ende hebben
mi te male gheformeert · mer ic
een mensche ghebozen vanden
wiue ende die cleyne tijt gheleest
hebbe ghesondicht en boelheit
ghewracht In dinen aensichte
vees Alstu comes vechten en w-
ilt mi niet vromen vp dat die vi-
ant niet en vblite vp mi In dine

Daensichte · **die derde lesse**
Dine handen hebben mi ge-
maket here ende hebben mi te ma-

le gheformeert al omme en o
me. Ende aldus haesteliken ne
der werpstu mi. **I**c bidde ghe
dencke tattu mi als slyck ma
keste ende tattu mi sult wed bre
ghen in ghestubbe. heuestu mi
met als melck ghemolken. en
als case heuestu mi te gad ghero
nen du heuest mi ghecleet mit.
velle ende mit vleische. mit bene
ende mit senen heuestu mi verga
tert leuen ende ontfermhertich
gauestu mi ende dine vandinghe
heuet bewaert minen gheest.

Ic bidde di here ghedenck tat
tu mi als slyck makedest en

140
tattu mi sulst wed brenghen int
ghestubbe. heuestu mi met als
melck ghemolken en als case he
uestu mi te gad gewonnen du he
uest mi ghecleet mit velle ende
mit vleische mit benen en mit
senen heuestu mi vgaert leuen
en barmherticheit gauestu mi
ende dine vandinghe heuet bew
aert minen gheest. heuestu mi
met als melck ghemolken ende
als case heuestu mi te gad ghe
winnen du heues mi ghecleet
mit velle ende mit vleische mit
benen en mit senen heuestu mi
vgaert. **I** Jere ghif hem die ewi

ghe ruste ende dat ewighe licht mo
et hem lichten. **H**euestu mi met
als melck ghemolken ende als
case heuestu mi te gad ghewinne
du heuest mi ghecleet mit velle
en mit vleische mit benen ende
mit senen heuestu mi v'gaderet.

O **A**fferme mijns **psalm**
god na dijnre groter ont
fermherticheit **E**nde
na menichuoudicheit dijnre ont
fermenissen ofdiwae al mine son
den **W**assche mi vontmeer
van mijne boesheit ende reyn
ghe mi van minen sonden **W**
ant ic mine boesheit bekame en

141
mine sonden sijn altoes ieghens
mi. **O**n allene heb ic gheson
dicht ende quaet heb ic von di
ghedaen vp dattu gherechtuaerdi
cht wordes in dinen woerden en
vp dattu verwinnes alstu worde
gherechtet. **I**ch an want ic in
boelheiten ontfanghen ben en
in sonden ontfenck mi in mijn moe
der. **I**ch wanttu die waerheit
ghemint heues du heues mi die
onkundighe ende vholene din
ghen dinne wijsheit gheopenba
ert. **D**u sulde mi besprenghen
mit ysopen en ic sal werden ghe
reynicht du sulde mi wasschen en

Ic sal wit wden bouen snee **O**
v sulste gheuen minen horen bli
scap ende vriechte ende die oetm
gedighe ghebeenten sullen hem
vriechten **B**eer af dyn aen
sicht van minen sonden ende doet
af alle mine boesheit **G**od laep
in mi een reyn herte ende den rech
ten gheest vernuwe in minen bin
nensten **E**nde niet en werp mi
van dinen aensichte ende dinen
heilighen gheest en nem niet va
mi **G**hif mi wed die vriechte
dins heilgheuers ende mitten
vorsteliken gheeste ghestadighe
mi **I**c sal dine weghen den bo

142
sen leeren ende die di met en oef-
nen sullen totti bekeeren **A**
erlosse mi vanden bloede god god
mijns heils ende mijn tonghe
sal vhoghen dine gherechticheit

Here luke vp mine lippen en
mijn mont sal voertkundighen
dinen lof **W**ant hadstu ghe-
wilt offerhande ic hadse di om
mer ghegheuen di en sal niet lu-
sten inden offer datmen al vbraet

Een bedroeft gheest is een of-
ferhande gode een wuwich en een
vnedert herte en siulstu god niet
vsmaden **H**ere doe guetliken
met dinen goeden wille met spo

vp dat die muieren van iherusa
lem ghetimmert worden. **O** a
lsstu ontsaen die offerhande d'
gherechtigheit ende offerghauen
tinnen te male te vbrant tan
sullen si setten vp dinen outaer
calueren. **H**ere ghif hem die e
wighe ruste ende dat ewighe li
cht moet hem lichten. **antiffen**
O ie oetingedighe ghebeente
sullen zeer verwonden. **ps.**
God dij betaemt loue sancti
in lion ende dij wort die
gheloefnisse betaelt in iherusa
lem. **A**erhore mine bede totti
sal comen alle vleysch. **O** er bo

143
ser woerden syn v̄moghente bo
uen ons ende onser ofkeringhe
van dy saltu ghenadich wesen

Salich is die dien du wtuerrore
heues ende die du anghenomen
heues hi sal wonen in dinen wi
ten vorhouen **W**ij sullen w
ten v̄uullet inden goeden dyns
huus heilich is dyn tempel in x̄o
derliker enicheit **V**erhore ons
god onse salichgheuer hope alle
eynden d' aerden ende veer in die
zee **D**u beuities die berghen in
dijne cracht omme ghegort mit
machte die beweghelt den gront
d' zee dat gheluyt d' goluen **D**

at heiden volck sal worden bewe
ghet ende die bewonen dinen lef
ten ende die sullen hem vruchten
van dinen tekenen des wtgange
d' mettenen en d' vespeien sultu
verwaellusten. **O** v visenteer
des die aerte ende maetsele dron
ken du vmenchoudichste haer
ryck te maken. **O** ie vloet gods
is vuullet mit water du heues
bereit haer spise want alsoe is ha
re bereidinghe. **H**aer uileien
makestu droncken du mench
uoudiges haer geboorte in dinen
drupene sal vbliden die daer gweelt
O v sult ghebenedien die aere

144
des Jaers dijnre lieflichkeit en di
ne velden werden biuillet mit ve
le vruchten. **O** ie scone vand
wuestmen sullen ver worden en
die beighen sullen worden ghegort
mit hogher iuwelicheit. **O** ie we
der d' scapen sijn ghetleet ende die
talen sullen oueruloepen vā wey
te sijn sullen ropen ende louesantk
spreken. **H**ere ghif hem die ewi
ghe ruste ende dat ewighe licht.
moet hem lichten. **antisse** **H**eer
vhoor mijn ghebet totti sal come
O alle vleysch. **psalm.**
Od mijn god van tattet eer
it beghint te lichten waecte ic totti

Mine siele dorste nadu hoe.
menschuoudelich begheerte du min
vleisch. **E**nden wuesten lante
taar gheen water en was tan ver
scheen ic du als in heilighen begheer
ten vp dat ic sage dine cracht ende
dine glorie. **W**ant beter is di
ne ontfarmherticheit bouen leue
mine lippen sullen du louen. **A**
ldus sal ic di benedien in minen le
uen ende in dinen naem sal ic vp
heffen mine handen. **A**lse mit
sineer ende mit vetticheit rode ver
uult mine siele ende mijn mont
louet du mit lippen d' hogher wo
licheit. **A**ldus was ic dijns ge

tachtich vp minnen bedte in dñ w
 il ic vroe eerst tencken want du
 myn hulper heues geweest **E**
 nte ond' die tersel dñne vloeghe
 len sal ic v'vouden an dñ aenhet
 minne siele dine rechter hant ont
 finck mi **M**er sy sochten minne
 siele te verghenues ingaen moeten
 sy in dat nederste der aerden ghege
 uen worden sy in handen des swaer
 des sy sullen wten als d' vossen deel
Die comick sal hem vbliden in
 gode alle die in hem sweeren sullen
 gelouet wten want die mont d'
 quaetsprekers is bestopt **G**od
 ontferme onser ente benedie ons

sin aensicht inlijchte hi vp ons
ende ontferme onser. **O**p dat
wi in aertrike bekennen dine
wech ende ond' alle volke din
heit. **E**lien moet di god dat
volck di moeten belien alle vol
ke. **H**em vueruden ende ver
bliden die ghemene luten want
du rehtes dat volck in ghelijche
ten en die ghemene luten vp d'
aerden ledestu. **E**lien moet
di god dat volck di moeten be
lien alle volken dat aertrike he
uet sine vrucht ghegheuen.
Ons moet ghebenedien god
god moet ons ghebenedien en

146
hem moeten ontsien alle eynden
van aertrike. **H**ere ghif
hem die ewighe ruste ende dat e
wighe licht moet hem lichten
Antif. **O** myn rechtterhant ont
finck my here. **ps.**

Ic sprac in mynden minne ta
ghen ic gae totter poortend'
hellen. **I**c sochte dat ouerbluwe
minne. **I**aren ic sprack ic en sal
niet sien gode ten here inden lan
te d'leuender. **I**c en sal voert
niet meer ansien den mensche en
den woner d'rusten. **O** me ghe
boerte is of ghenomen ende te ga
d'ghewonden van als een taber

nakel d'heiden **M**ijn leuen
is besneden ghelijc als van die
die weuet als ic noch begonde
so ondsneet hy mi vanden mor
ghen totten auond saltu mi eyn
ten **I**c hope te totten morghe
als een leuwe also wreef hy alle
mijn beenen **V**anden morgē
totten auond saltu mi eynden
als eenre zwaluen ionc alsoe
sal ic wpen ic sal getencken als
een diue **M**ine oghen sijn ge
dunnet in op te sien mit hoghe
Here ic lide ghewelt andwoer
te vonr mi wat sal ic segghen of
wat sal ic andwoerten als ic sel

147
ue heb ghedaen **I**c sal v wed
ghedencken al mijn Iaren in bit
terheit mijner sielen **H**ere of
men aldus leuet en is aldus
inghen in mijns gheests leuen

Ov sulte mi berispen en leuen
te maken sich in vreden is mijn
bitterheit alre bitterste **M**er
du wtrockedest mijn siele vp dat
sy niet en vghinghe du worpest
achter rugghen al mijn sonden

Want die helle en sal di niet
belien noch die doot en sal di niet
et belouen sy en sullen niet ver
wachten dine waerheit die ned
gaen in dat neder water **O**ie

taer leuet sal di belien als ic
huden vād ten sone cont toen
sal dme waerheit. **H**ere behou
tet in ende onse psalmen sulle
wi singhen alle die daghe ons
leuens inden huse des heren. **H**e
ghif hem die ewighe ruste ende
dat ewighe licht moet hem lich
ten. **antisse** **H**ere wercke haer
sielen vād porten d'hellen.

Louet ten here vād
hemelen louet hem in dē
hoghen. **L**ouet hem alle sine
enghelen louet hem alle sine cra
chten. **L**ouet hem sonne ende
mane louet hem alle sterre en

148
lichten **L**ouet hem ghy heme-
len d'hemelen ende die wateren die
bouen den hemel syn moeten lo-
uen den naem des heeren **W**at
hy sprack ende sy syn ghemaket
hy gheboot en sy worden ghesca-
pen **H**ij sette se ewelic in ewi-
cheit hy sette tygebodt dat niet
achter bliuen en sal **L**ouet te
here ghy vander aerden heyme-
like weghe onder der aerden ende
alle afgionde **O**uer haghelns
snee wint d'waghen die werke
woert ons heeren **B**euyhen
en alle houelen vruchtbaer hout
en alle oederboem **B**eesten en

alle vee serpentes ende alle vogel
len gheuedert. **O**oringhen va
aertike en alle volck printen
ende alle rechteren ind aelden.

Ionghen ende magheten oude
ende ionghen moeten louen den
naem des heren want sinen naem
allene vhoghet is. **S**yns waer
deliken belien dats bouen hemel
ende aerde syn volcs horn heuet
hy vhoghet. **L**oue sanc alle
sinen heilighen den kinderen van
israhel ende den volke dat hem ge
naket. **S**inghet den he nuwe
sanc syn lof is ind heiligher v
gaderinghe. **I**srahel vblide hem

149
in dien diene maecte en die doch-
teren van spon hoghe vrouwen
hem in haeren cominghe. **W**ij
moeten louen sinen naem in een
drachtighen vlammenten lange
inder bonghen ende inden santo-
er singhen sy hem. **W**ant ten
heer wel behaghet in sinen vol-
ke ende die sachtmoedighen heu-
ren verhoghet in sachticheit. **I**n
glorien ende in eeren sullen hem
die heilighen hoghe vrouwen
ende in haeren slaepameren sul-
len sy hem vbliden. **D**ie hoge
vreude gods hem sy in haeren ke-
len ende an beiden siden sinder

zwaerten in haeren hande **O** m
wake te doen inden gheboorten
ende om te berispen die ghemene
luden **O** m te binden hare comin
ghen mit voetbanden en hare ete
linghen in ysele hantbanden.

Op dat sij doen moghen in hem
dat belcreuen gherechte dese gloie
is allen sinen heilighen **L**ou
ten he in sinen heilighen louet
hem inden firmamente sijner crach
chten **L**ouet hem in sine crach
ten louet hem in menichuoudich
eit sijner gwoetheit **L**ouet he
inden ghelude d'basinen louet he
in snaren ende in harpen **L**ou

150
hem in bonghen ende in eendra-
chtighen vsamen den sanghe lo-
uet hem inden santoer ende in
organen. **L**ouet hem in wellu-
tende cymbalen louet hem in cy-
balen der volgherteliker bliscap-
pen. alle gheesten louet den he-
Here gheeft hem die ewighe
ruste ende dat ewighe licht moet
hem lichten. **antif.** **A**lle geeste
louet den here. **psalm.**

Ohebenedyt sy dy he god
van israhel want hy syn
volck gheuant ende vloset heuz
Ende hy heuet ons vp ghere-
cht ten horen d' salichheit in dauid.

huus sijns Kindes gheslachte.

Als hy ghesproken heuet wt
ten monde sijner heiligher pro
pheten die van begijn d'weelt
gheweest hebben. **H**eil van on
sen vianden ende van al d'geen
re handen die ons haten. **O** in
te doen barmherticheit mit on
sen vaders en te ghedencken sijn
re heiligher beloffemissen. **O** en
eet dien hy swoer tot abraham
onsen vader dat hy ons hem sel
uen gheuen woude. **O**p dat wy
sonder anxt verlost vanden han
ten onser vianden hem dienen
souden. **I**n heilicheit ende in

751
rechtuæerdicheit von hem al on-
se daghen **E**nde du kint du

biste een propheete des alen ou-
sten gheheten want du sulste
vonguen von dat aensicht ons
heeren om te bereiden sine weghe

Te gheuen wijsheit des heils
sinen volke in vlatenisse hare
sonden **M**etten binnensten d'

barmherticheit ons gods daer
mede heuet hy ons gheuant die
wten hoghen vp ghegaen is

Inlichte hem die insitten in
duusternissen en inden sceme des
dodes te leiden onse voeten inde
wech des vreden **H**ere ghif hem

die ewighe ruste ende dat ewighe
licht moet hem lichten. **antiste**
Ontbinte he haer sielen van al
len banden d' misdaeten vp dat sy
wed' vp verweert wden mit dine
heilighen in die glorie d' opuersta
temissen **vsik** **I**c hoerde die ste
me wten hemelen tot mi spreken
Scrif **S**alich sijn die wden die in
den here ghestoruen sijn. **P**a
ter noster. **H**ere ghif hem die
ewighe ruste en dat ewighe licht
moet hem lichten. **H**ere wtrec
ke haer sielen van die poorten
d' hellen. **I**c gheloue te sien die
goeden des heeren In den lande der

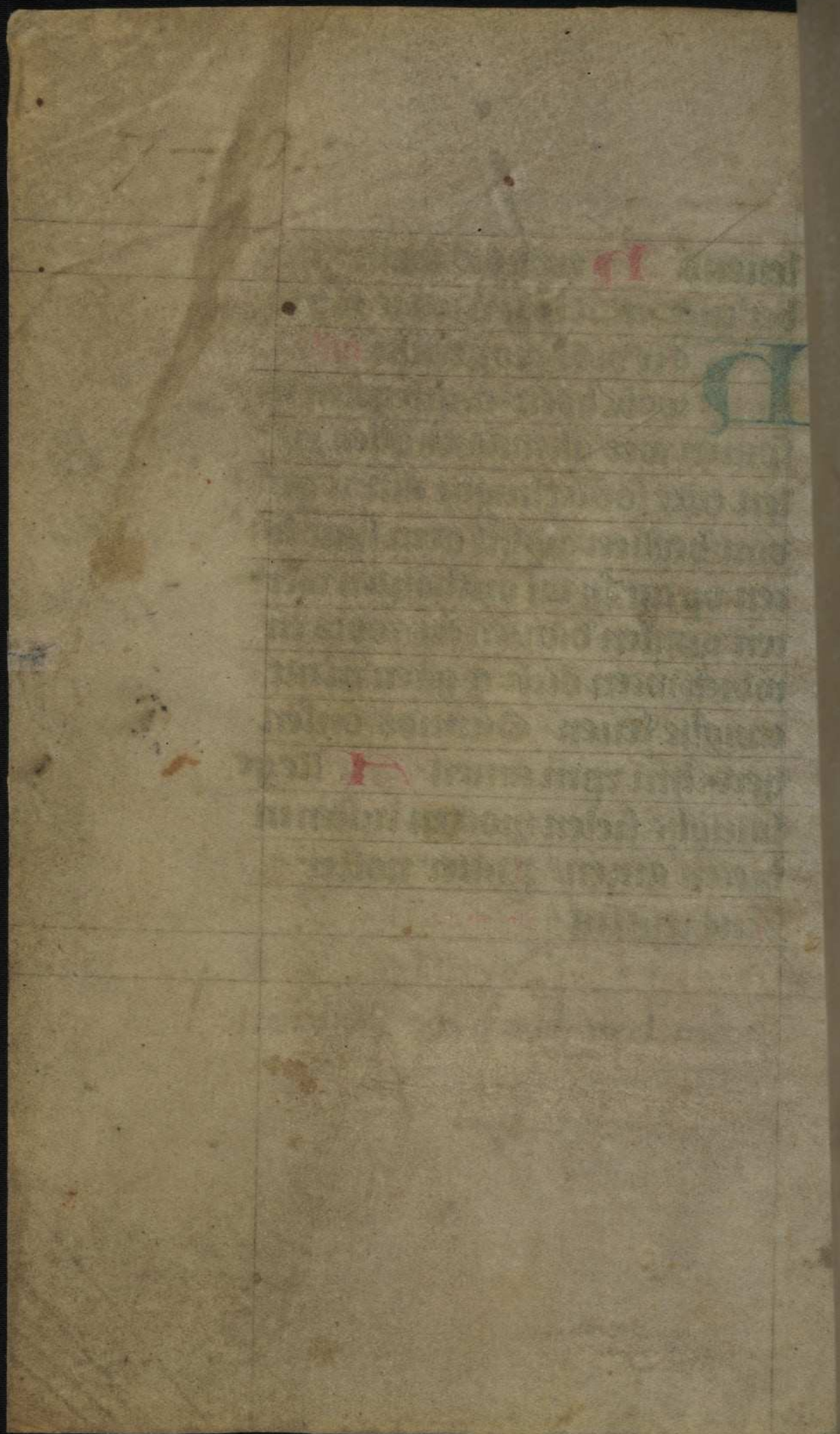

leuend **H**ere hou mijn ghe-
bet ende mijn ropen come totti.

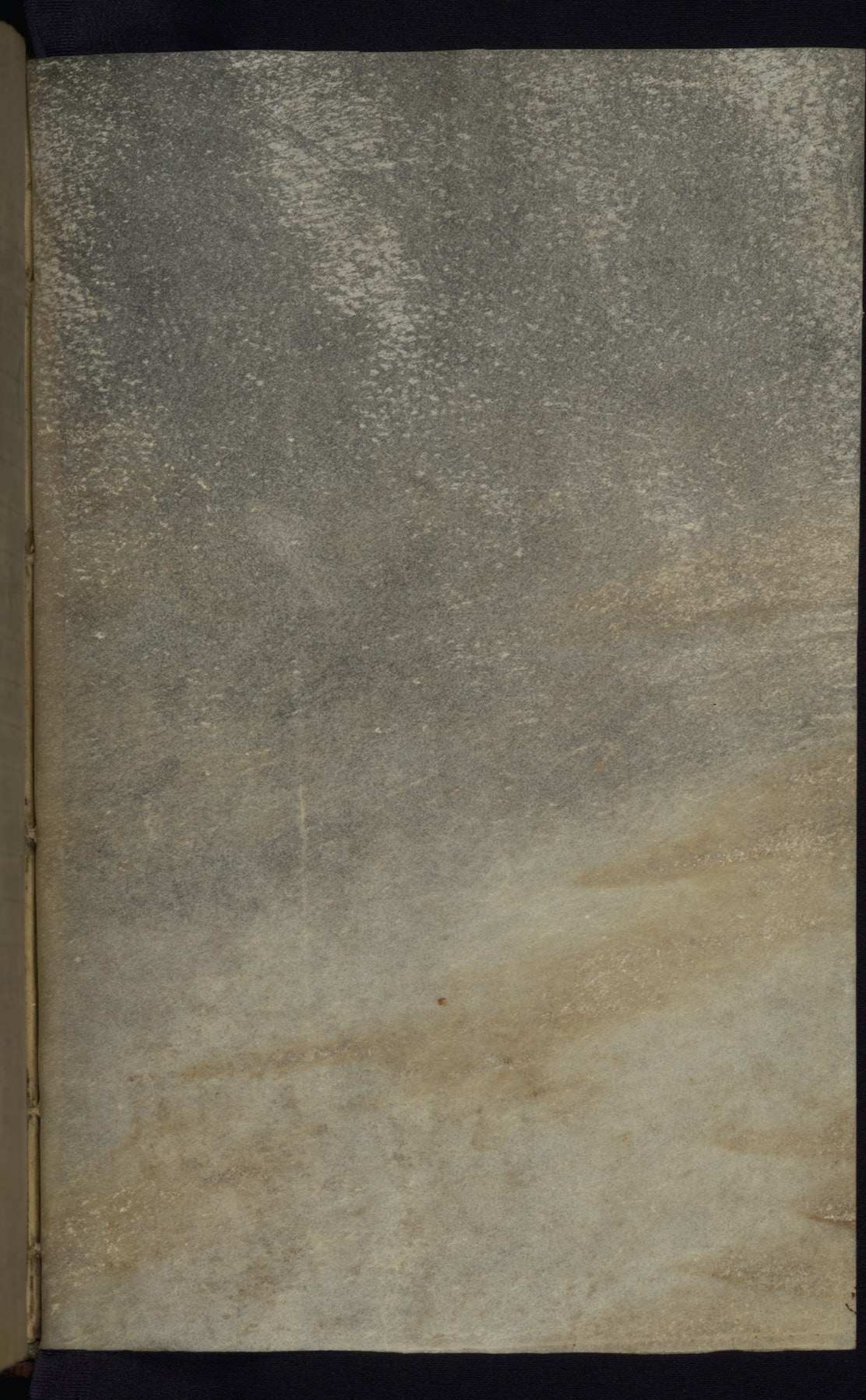
Here dien properlike coll:
toe behoert tontfermen en
sparen wes ghenadich allen zie-
len ende sonderlinghe daer ic dat
von begheer vghif hem haer so-
den vp dat sy vri ontbonden wei-
den vanden banden des doots en
wddich wden ouer te gaen in dat
ewighe leuen. **O**mnid's onsen
here ihu xpm amen. **A**lle ge-
louighe sielen moeten rusten in
vreden amen. **V**ater noster.
Aue maria. . . .

Desen boec boert toe

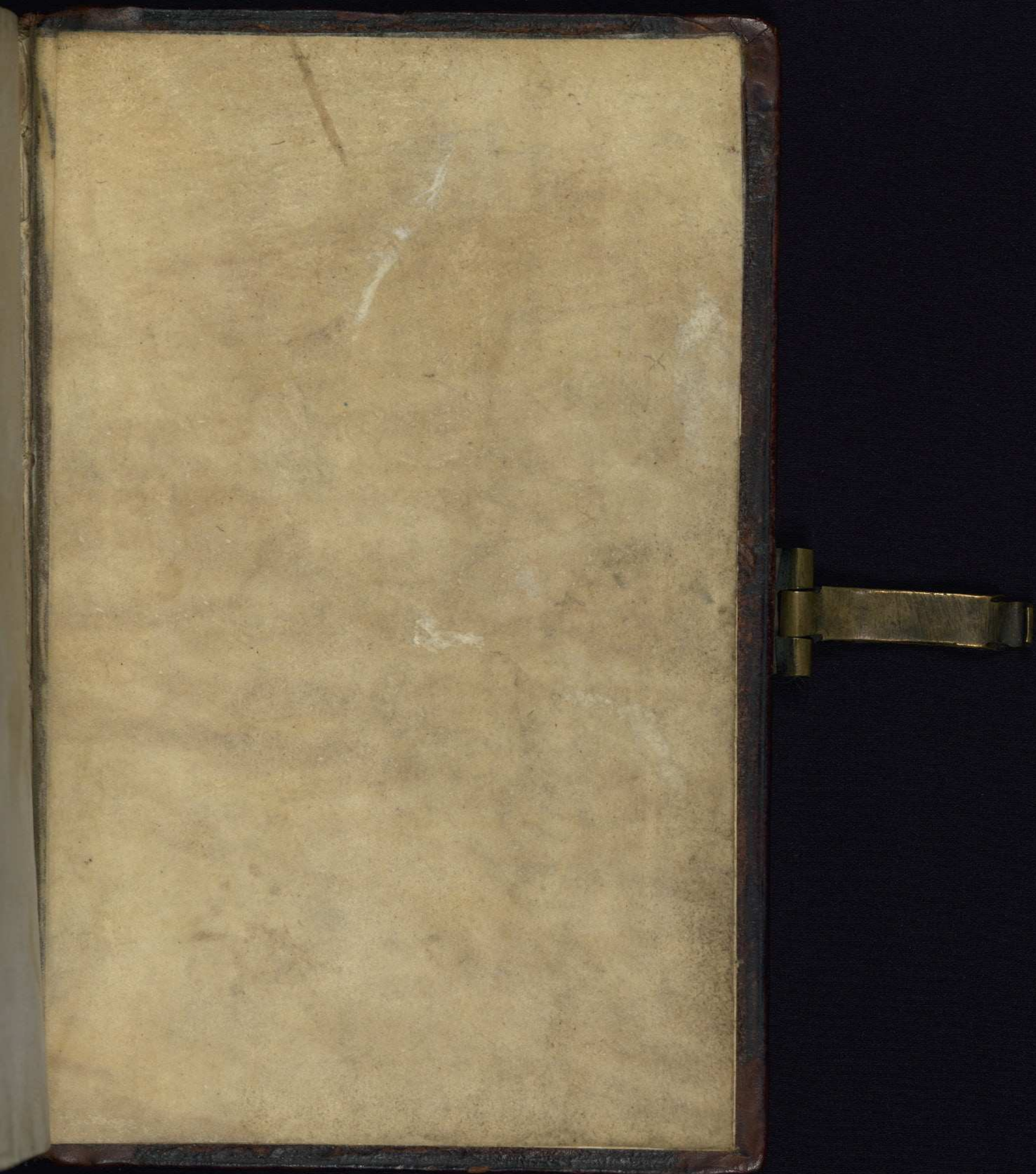

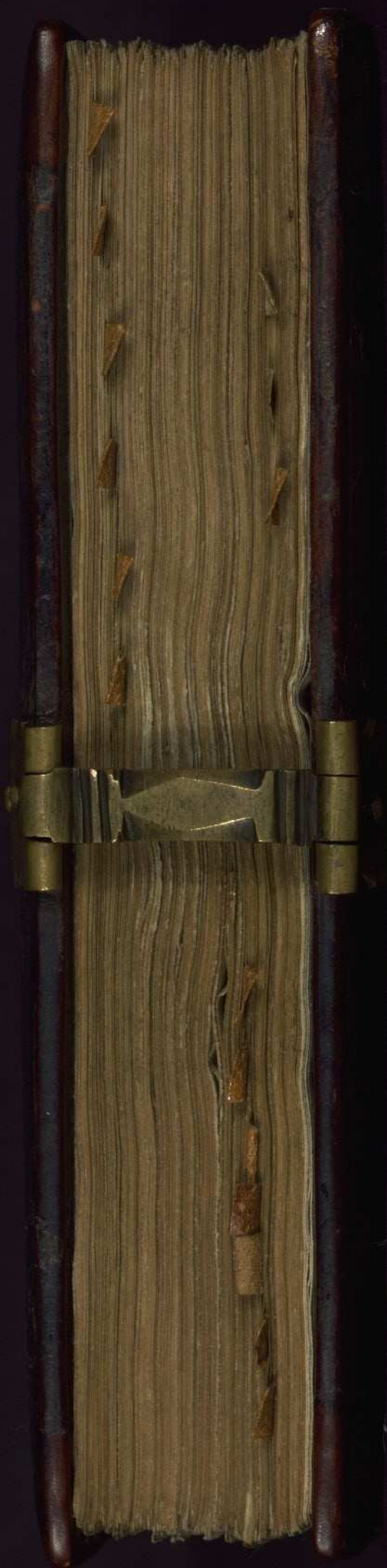

W. 165

This document is a digital facsimile of a manuscript belonging to the Walters Art Museum, in Baltimore, Maryland, in the United States. It is one of a number of manuscripts that have been digitized as part of a project generously funded by the National Endowment for the Humanities, and by an anonymous donor to the Walters Art Museum. More details about the manuscripts at the Walters can be found by visiting The Walters Art Museum's website www.thewalters.org. For further information about this book, and online resources for Walters manuscripts, please contact us through the Walters Website by email, and ask for your message to be directed to the Department of Manuscripts.

The Walters Art Museum
600 N. Charles Street
Baltimore, Maryland
21201

<http://www.thewalters.org/>

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/legalcode>
Published 2009